NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 18 MAART 2024

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
39 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar, Van den Boomgaard en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards, Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heren Van Gils en Haak, de dames Haak, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heren Louw, Markes en Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian, Nawijn, Van der Perk en Van Rumpt (tot 21.30 uur), de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van der Snoek, Van Steenis, Velner, Van der Vlies (tot 21.00 uur), De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
5 wethouders, te weten: de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: -

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
   a. **Afscheid wethouder mevrouw W. Mertens**
   b. **Benoeming en installatie wethouder de heer W.J. Blansjaar**
   c. **Toelating en installatie raadslid mevrouw W. Mertens**
   d. **Benoeming en installatie commissielid de heer N.A. Voogd**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Aanpassing 'Wegsleepverordening Zoetermeer'**
   b. **Raadsvoorstel Evaluatie stedenbouwkundige buurtvisie**
   c. **NAAR DEBAT Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Plan 'Integraal werken aan een gezonde stad' en opbrengst participatie Nota 'Lokaal preventief gezondheidsbeleid 2024-2027'**
   d. **Raadsvoorstel Vestiging Wet voorkeursrecht gemeenten Entree, deelgebied West 8.e Besluitenlijst en notulen van 26 februari 2024**
7. **Debat (inclusief stemmingen):**
   a. **Jaarlijkse bespreking Strategische Agenda Zoetermeer 2040**
   b. **Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Plan 'Integraal werken aan een gezonde stad' en opbrengst participatie Nota 'Lokaal preventief gezondheidsbeleid 2024-2027'**
8. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Goedenavond, dames en heren. Ik open de vergadering van de gemeenteraad Zoetermeer, 18 maart 2024. Allen hartelijk welkom, uiteraard ook aan de mensen op de publieke tribune en de kijkers thuis en als ik het goed heb, is met de binnenkomst van de heer Van Gils de raad compleet. Alle 39 aanwezig. Dat betekent dat ik u meteen kan melden dat er geen berichten van verhindering zijn ontvangen. Voordat we nu overgaan naar de agenda van vanavond moeten we, en dat is ook in de

procesbrief aangekondigd, eerst een besluit nemen over het ingediende agenderingsverzoek van mijnheer Van den Boomgaard van FVD. Het gaat om het agenderingsverzoek Opvang asielzoekers voor de raadsvergadering van 8 april 2024. Voor advies aan de raad geef ik nu graag het woord aan de voorzitter van het presidium, de heer Duiven. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Het presidium adviseert het agenderingsverzoek te honoreren en als laatste stuk voor debat op de agenda van 8 april a.s. te plaatsen.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw advies, mijnheer Duiven. Ik stel voor dat advies te volgen en dit dus toe te voegen aan de agenda van de raad van 8 april a.s. Is er iemand die daar stemming over wenst? Als dat niet het geval is, constateer ik dat dat is gebeurd en het aan de agenda is toegevoegd. Dan gaan we wel naar de vaststelling van de agenda van vanavond. Aan de orde is de agenda zoals die al op 15 februari jl. in iBabs is gepubliceerd, donderdag 14 maart jl. is die voorzien van de laatste wijzigingen. Ik heb geen op- en aanmerkingen. Is er iemand die nog iets wil zeggen over de vaststelling van de agenda? Als dat niet het geval is, dan is die bij dezen vastgesteld.
Dan gaan we naar de spreektijden en het voorstel is de spreektijden voor agendapunt 7 Debat vast te stellen op zes minuten per fractie en 24 minuten voor het college. Kan dat ieders instemming krijgen? Dan is dat ook bij dezen vastgesteld.

a. Afscheid wethouder mevrouw W. Mertens

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 1.a. We gaan vandaag afscheid nemen van wethouder Mertens en zij is vandaag ook aanwezig, dat heeft u waarschijnlijk allemaal kunnen zien. Ik ga u verzoeken, en dat is wel bijzonder, maar we wilden u niet hier midden in de zaal zetten, nog een keer daar aan de tafel van het college plaats te nemen. Dan ga ik het woord tot u richten.
Dames en heren, mevrouw Mertens, beste Willeke, mag ik natuurlijk wel zeggen, maar goed, in deze zaal doen we het altijd heel netjes.
In oktober stond er in het Streekblad een groot interview met jou. Een van de uitspraken die je had gedaan, kwam in de kop boven dat artikel te staan. Ik citeer "Ik ben lid van de geef-nooit-op-club", luidde de tekst. Automatisch moest ik daar de afgelopen tijd aan terugdenken. De reden is dat die woorden zo veelzeggend zijn voor jouw karakter, voor de wijze waarop jij in het leven staat en voor jou als persoon. 'Ik ben lid van de geef-nooit-op-club'. Het was een prachtig citaat.
Wie jou kent, zal zich over die uitspraak niet hebben verbaasd. Want jij bent sterk, nuchter en positief. Jij gaf niet op en jij geeft niet op – nooit. Daarom ben je weer hier, in de raadzaal die jou zo dierbaar is. We vinden het fijn om je weer te zien, ook al is de aanleiding heel verdrietig. Tweeëneenhalve week geleden schreef je erover in een persoonlijke toelichting aan deze raad. Je gezondheid laat het niet langer toe om, zo gaf je aan, en ik citeer "voor de volle 100%" te presteren. Om die reden besloot je per direct je ontslag aan te bieden. Ik weet, en daar hebben we ook over gesproken, dat dit geen makkelijke beslissing is geweest. Maar het getuigt van een bewonderenswaardige kracht dat je deze stap besloot te zetten. Jij vindt dat de bewoners van onze stad op een actieve wethouder moeten kunnen rekenen. Omdat dit jou niet meer lukt, maakte je plaats voor iemand anders. Het klinkt zo simpel, dat is het niet. Willeke, ik zei het al, normaal spreken we elkaar in dit huis aan met 'u', maar we kennen elkaar inmiddels langer dan vandaag. En ook vanwege deze bijzondere omstandigheid voelt het vertrouwder om voor een informelere vorm te kiezen. Ik geloof niet dat je daar bezwaar tegen hebt. Ik heb je leren kennen en je bent een mensen-mens, een no-nonsense Zoetermeerse die middenin de samenleving staat. Vriendelijk, warm en sociaal. 'Geen woorden, maar daden' is een uitdrukking die op jou van toepassing is.
Zo ben je indertijd ook in de politiek beland. Na het overlijden van je echtgenoot, alweer geruime tijd geleden, ging je verder met zijn bedrijf. Maar naast die drukke baan en je gezin – je bent moeder van twee dochters – wilde je ook iets betekenen voor deze stad - drie? Dat zeg ik toch? Drie dochters, excuus, ik zat verkeerd te kijken - want langs de zijlijn blijven staan, kunnen we allemaal. Maar jij vindt dat wie A zegt, ook B moet zeggen. Dat betekent dat je er werk van moet maken als je bepaalde idealen hebt. En dat je ermee aan de slag moet gaan, wanneer je vindt dat zaken niet goed gaan en anders kunnen.
Dit bracht je indertijd bij Wim Blansjaar en bij zijn Partij Democratie voor Zoetermeer, de PDvZ. Vanaf het voorjaar van 2018 trad je gedurende bijna vier jaar op als commissielid. De verkiezingen van 2022 leidden tot jouw benoeming tot lid van onze gemeenteraad. En na pas twee maanden en negen dagen mocht je je al wethouder noemen. Dat beschouwde je als een geweldige eer. Met veel enthousiasme ging je aan de slag. Je had er zin in.
Maar toen kwam de eerste tegenslag. In jouw zojuist al door mij aangehaalde brief schrijf je hierover dat er, en ik citeer, 'in een mensenleven helaas soms hele onverwachte dingen gebeuren'. Het is een

understatement voor dat wat je was overkomen. Je bleek heel erg ziek te zijn, moest zware behandelingen ondergaan en bent ongeveer een jaar uit de roulatie geweest. In die tijd bleef je overigens, dat weet ik ook, alles heel nauwgezet volgen. Wim Blansjaar, jouw vervanger, kwam elke week langs om je bij te praten. En de vergaderingen van de commissies en de raad bekeek je, voor zover dat mogelijk was, online, via het internet.
Het was niet zonder reden. Het was omdat je terug wilde komen. Daar deed je alles aan, met volle overtuiging. Ook dat is illustratief voor de wijze waarop jij in het leven staat: niet bij de pakken neerzitten, maar optimistisch blijven en doorgaan. En het lukte! In de zomer van 2023 verscheen je weer in het stadhuis. Niet voor niets zei je daarna dat je, ik gaf het al aan, tot de 'geef-nooit-op-club' behoort. Maar ik kan, met een knipoog, ook verwijzen naar de slogan 'Aan de bak', van een van onze afvalcampagnes. Hoe toepasselijk was deze spreuk immers ook voor jou, als wethouder voor onder meer het afvalbeleid: ook jij ging weer, zoals dat heet, aan de bak.
Je maakte werk van de totstandkoming van het beoogde burgerberaad dat nu in gang is gezet. Ook worden de vuilniswagens vervangen door heel duurzame voertuigen. We hebben je ook in actie gezien op de Boomfeestdag in november, toen je met kinderen bomen plantte. En je gaf de aftrap voor de campagne die aandacht vraagt voor het geweld waarvan meisjes en vrouwen het slachtoffer zijn. Dit deed je door te helpen met het op de straat schilderen van een oranje hand die dat soort afschuwelijke praktijken een halt wil toeroepen.
Je ondernam nog zo veel meer en je wílde nog zo veel meer... Maar de tijd was te kort. Gelukkig ben je nog wel altijd lid van die 'geef-nooit-op-club'. Want je bent weliswaar weggegaan als wethouder, maar je wilt wel actief blijven en daarom terugkeren naar de gemeenteraad. Straks zal de behandeling van het agendapunt over jouw opvolging hier meer duidelijkheid over geven. Maar eerst wil ik je, namens de voltallige gemeenteraad en het college, bedanken voor jouw inzet voor onze stad. Je deed wat je kon. Het was, en dat zeg ik ook op persoonlijke titel, een plezier om met jou samen te werken.
Na jouw wethouderschap laten we je natuurlijk niet zo maar vertrekken. Er horen bloemen bij en de unieke presse-papier die wij speciaal voor dit soort gelegenheden hebben laten maken. Een aantal Zoetermeerse oud-bestuurders heeft 'm al op de schoorsteenmantel staan, of niet, dat weet ik niet, of gebruikt dit collector's item misschien wel op haar of zijn bureau. In het glas is haarscherp deze raadzaal te zien, als mooie en blijvende herinnering aan een bijzondere periode. Toch zullen we elkaar blijven tegenkomen. Of dat bijvoorbeeld is als herbenoemd raadslid, in deze zaal is, of gewoon, elders in Zoetermeer. Straks weten we meer, zoals ik al zei. Maar voor dit moment willen we je als college en als raad in elk geval beterschap, sterkte en ongelooflijk veel geluk wensen. Wat er ook gebeurt, het ga je goed, Willeke. En denk eraan: geef nooit op!
Dank je wel.

(Onder applaus ontvangt mevrouw Mertens van de burgemeester de presse-papier en een boeket.)

De **voorzitter**: Dan wil ik nu graag het woord geven aan de heer Duiven, plaatsvervangend voorzitter van de raad. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Voorzitter, dames en heren, beste Willeke.
Ook van mijn kant namens de collega's in de raad een woordje in jouw richting. Ik laat het ook deze keer weer gepaard gaan met een gedichtje en een boekje.
In de politiek wordt het derde jaar in de vierjarige cyclus vaak aangeduid als oogstjaar. Het jaar waarin het college de vruchten van zijn beleid gaat plukken. Dan moeten de successen van het beleid zichtbaar worden. En veel voorstellen die dat beleid moeten gaan schragen, bereiken de gemeenteraad. En dan kijk ik ook weer even verwachtingsvol het hele college aan.
Willeke, nu net aan de vooravond van dat oogstjaar, heb jij de beslissing moeten nemen dat het verstandiger is dat jij het wethouderschap beëindigt. Een beslissing die, de burgemeester refereerde daar ook reeds aan, jou niet in de koude kleren is gaan zitten. Het wethouderschap is een mooie, maar ook veeleisende taak. Het wethouderschap geeft weliswaar veel voldoening, maar vraagt ook veel energie. Je hebt aangegeven weer zitting te willen nemen in de gemeenteraad en vanaf die plaats kun je overigens als raadslid nog steeds bijdragen aan het oogsten van wat je het afgelopen jaar, met helaas een te lange onderbreking, als wethouder hebt gezaaid. Ik heb dat in de vorm van een limerick proberen op rijm samen te vatten:

Willeke Mertens, de PDvZ-wethouder van Zoetermeer,
moest helaas kiezen om het college te verlaten en dat doet zeer.
Tuurlijk, in de politiek gaat het om lastige keuzes te maken,
Maar de moeilijkste daarvan zijn die, die je zelf ten diepste raken,

Maar de raad mag zich nu wel verheugen op haar terugkeer.

Bij mijn keuze voor het boekje dat ik jou wil geven, kwam ik uit op New kind of leader van Madeleine Chapman over Jacinda Ardern, de voormalige premier van Nieuw-Zeeland. Ardern was van 2017 tot 2023 leider van de Nieuw-Zeelandse regering. Een bijzonder leiderschap van een bijzondere vrouw. In een politiek en maatschappelijk bijzondere periode. Een leiderschap dat zich niet alleen als succesvol laat typeren, en ik refereer hier bijvoorbeeld aan de wijze waarop zij het land door de schokken van de aanslagen in Christchurch leidde en de aanpak van de coronapandemie, maar ook het leiderschap dat zich als empathisch laat typeren, met aandacht voor inclusiviteit, klimaatverandering, armoedebestrijding en sociale rechtvaardigheid. Ook Ardern moest uiteindelijk een moeilijke keuze maken. In januari 2023 kondigde ze aan haar taak als partijleider en premier neer te leggen. Ze verklaarde geen energie meer te hebben voor een volgende ambtstermijn en meer tijd willen besteden aan haar aan haar gezin. Ze had, net als jij, in haar eigen woorden 'no longer enough in the tank to do the job'. Ik vind het een inspirerend boekje over compassievol leiderschap in een steeds compassie-armere wereld, over kiezen voor wat je voor jezelf belangrijk vindt, over kiezen voor jezelf. Dat leek me naadloos aansluiten op de situatie zoals jij die de afgelopen periode hebt ervaren. Afrondend wil ik dat boekje graag aan jou overhandigen.

(Onder applaus overhandigt de heer Duiven het boek aan mevrouw Mertens.)

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens, Willeke, mag ik dan nog eenmaal zeggen, nogmaals hartelijk dank voor alles wat je in je functie van wethouder voor Zoetermeer hebt betekend. Ik moet je toch vragen om – helaas, het is niet anders – weer op je plek te gaan zitten, maar dat ga je onder luid applaus doen.

b. Benoeming en installatie wethouder de heer W.J. Blansjaar

De **voorzitter**: Dat betekent dat we na het afscheid van wethouder Mertens, overgaan naar 1.b. De benoeming en installatie van mijnheer Blansjaar. Door het vertrek van mevrouw Mertens is er een open plaats als wethouder in het college van B&W. De fractie van de PDvZ heeft de heer Blansjaar voorgedragen voor benoeming. In het kader van de benoeming van de nieuwe wethouder wordt aan u gevraagd zich uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat het document met de officiële voordracht van de fractie PDvZ en de geloofsbrieven van de heer Blansjaar inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Het is mij gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht en ik ga daarom ook nu het woord geven aan mijnheer Duiven, voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven voor het uitbrengen van het rapport. Het woord is aan mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van de voorgedragen wethouder van de gemeente Zoetermeer, de heer Blansjaar, onderzocht. De commissie heeft het genoegen de gemeenteraad te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Gemeentewet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is voor de leden, zoals gebruikelijk, ter inzage neergelegd bij de griffie. De commissie ziet geen beletselen voor de benoeming van de heer Blansjaar tot wethouder van de gemeente Zoetermeer.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik dank de heer Duiven en uiteraard ook de commissie voor het uitbrengen van het rapport en het verrichten van haar taak. Voordat we overgaan tot stemming, dat weet u, heeft u nu de gelegenheid om vragen te stellen aan de kandidaat-wethouder, mijnheer Blansjaar. Ik ga mijnheer Blansjaar vragen of hij hier plaats zou willen nemen. En dan stel ik voor, want dit is geen officieel agendapunt in die zin dat ik nu de sprekers ga inventariseren, dat u als u vragen heeft, u dat even laat merken en dan krijgt u van mij het woord om de vraag te stellen. Ik begin hier bij mijnheer Boerboom, ik zie mevrouw Kraneveldt. Ik begin als u het goed vindt, met mijnheer Boerboom. Ik wacht even tot mijnheer Blansjaar ook zijn pasje heeft. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, dank. In de raad van Zoetermeer komt het zelden voor dat er vragen worden gesteld aan kandidaat-wethouders. Toch vindt mijn fractie het vanavond noodzakelijk om dat te doen, gegeven de recente brief die is ontvangen van Museum De Voorde. Maar ook op basis van de wijze waarop de heer Blansjaar eerder invulling heeft gegeven aan het tijdelijk wethouderschap. De vragen gaan niet om de inhoud waar deze wethouder of dit college voor staat, maar om de vraag of wij als raad vertrouwen kunnen hebben in het handelen, de integriteit en de effectiviteit van deze kandidaat-wethouder. Daarom willen wij mijnheer Blansjaar de volgende vragen stellen:

1. De heer Blansjaar heeft in reactie op de brief van Museum De Voorde aangegeven dat het enkel om het woord 'flapdrol' ging, dat hij heeft gezegd tegen de museumdirecteur. Dat zien wij als ongepast, maar niet als een bedreiging. Kan de heer Blansjaar uiteenzetten hoe het bewuste overleg ging en kan hij de raad garanderen dat er geen andere, vergelijkbare of zwaardere woorden gebruikt zijn richting de museumdirecteur?
2. De heer Blansjaar geeft in een brief aan de gemeenteraad aan niet op de hoogte te zijn van de Faro-procedure. Deze procedure is noodzakelijk bij het maken van de juiste beslissingen over erfgoed in de stad. Hoe kan het dat hij, als destijds verantwoordelijk wethouder, hier niet vanaf wist?
3. Mijnheer Blansjaar heeft zich op Facebook stevig uitgelaten over het museum toen hij al wist dat hij kandidaat-wethouder was. Waarom zag u aanleiding om deze uitspraken te doen en wat denkt de heer Blansjaar dat het effect was van deze uitspraken?
4. Is de heer Blansjaar zich ervan bewust dat hij door zijn uitlatingen 1-0 achter staat in de raad, in de stad, maar bovenal in het culturele veld? En hoe denkt hij straks effectief te kunnen gaan opereren als wethouder?
5. Tot slot voorzitter, wil ik nog een uitstapje maken. Tijdens het begrotingsdebat 2024 stelde mijnheer Blansjaar als raadslid de volgende vraag: welke onderwerpen worden er met bewoners besproken? Hij voegde daaraan toe: 'het voeren van gesprekken met de mensen die hier wonen lijkt momenteel net zo aantrekkelijk als een bezoek aan de tandarts'. Voorzitter, dit zei de heer Blansjaar terwijl hij twee maanden daarvoor nog wethouder was op het dossier Samenspraak. Kan de heer Blansjaar reflecteren op deze situatie?
Daar wil ik het in de eerste ronde bij laten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor dat we eerst mijnheer Blansjaar de mogelijkheid geven om daarop te reageren en dan de andere vragen gaan behandelen. Mijnheer Blansjaar, gaat uw gang.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u voorzitter en bedankt voor alle vragen. Het gesprek dat heeft plaatsgevonden op 24 februari 2023 was een stevig gesprek waar van beide kanten stevige woorden naar elkaar toe zijn gezegd en daar is een discussie ontstaan. Dat is heel normaal in zo'n gesprek. Het feit is dat we hebben gesproken over de te belopen weg die we met het erfgoed zouden nemen. Niet Faro, maar Lumo kwam daar ter sprake. Over Faro is nooit gesproken. En wij waren van mening dat het voorstel dat gedaan was door het museum niet toereikend was om daarmee verder te gaan. We hebben wel gezegd 'we zouden graag een ander voorstel van jullie zien'. Dat hebben we nooit gezien. Er is wel een stevig gesprek geweest. Aan het eind van het gesprek heb ik mijn excuses aangeboden aan de desbetreffende directeur, aan de heer Van de Bunte vanwege het feit dat ik vond dat er een stevig gesprek had plaatsgevonden. We hebben een paar dagen later nog een bak koffie gedronken. We hebben een uurtje met elkaar zitten praten. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat wij alle twee een andere uitgangspositie hadden en daarmee was de kous af.
Wat betreft de verhalen op de Facebook. Inderdaad zie je in één keer de stukken voorbijschieten en dan ga je daarop reageren met een stuk emotie. Dat was absoluut niet goed. Dat was ook absoluut fout, dat heb ik ook gezegd. Maar je gaat soms iets te snel op Facebook. Vroeger schreef je een brief en dan las je het nog een keertje na. Dat gebeurt hier niet. Dat is domweg gewoon een fout van mij en dat betreur ik.

De **voorzitter**: Daarmee zijn volgens mij nog niet alle vragen beantwoord van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): voorzitter, ik ben even op zoek naar wat de procedure is. Is het nu aan anderen om vragen te stellen of moet ik vervolgvragen stellen? Zoals ik zei, we hebben hier weinig ervaring mee. Ik denk dat u misschien ook nog zoekende bent. Dus wat is de procedure die u voorstelt hierbij?

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we eerst even iedereen gelegenheid geven vragen te stellen. Voor alles wat overblijft is er dan een andere procedure dan we normaal zouden hebben, maar ik denk dat het goed is om iedereen in de gelegenheid te stellen en uiteraard komt er nog een ronde en nog een ronde als dat nodig is. Hier zitten geen beperkingen aan qua spreektijd of iets dergelijks. Dan ga ik nu naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Helaas wordt de beëdiging van mijnheer Blansjaar tot wethouder vandaag overschaduwd door een vervelende gebeurtenis tijdens een gesprek tussen hem en de directeur van Museum De Voorde enige tijd geleden. Er zijn ook op Facebook uitingen gedaan. Dat is ook in de media gekomen en dat alles is niet goed voor het aanzien van Zoetermeer. Het

is voor ons van belang dat een wethouder niet alleen qua kennis en kunde ons vertrouwen geniet, maar ook qua houding en gedrag en dat we ervan op aan kunnen dat een wethouder zich te allen tijde bewust is van de bijzondere status van zijn of haar functie en het decorum dat daarbij hoort.
We hebben vier vragen aan beoogd wethouder Blansjaar.
Wat was nou precies de aanleiding tijdens het gesprek met de heer Van de Bunte, waardoor u stevige uitlatingen heeft gedaan? Je kunt het met elkaar oneens zijn over de erfgoedcollectie, maar wat triggerde nu het feit dat er stevige uitlatingen zijn gedaan, over en weer, zoals wij hebben begrepen uit uw brief. U spreekt dus over stevige uitlatingen. Wat heeft u nu precies gezegd? In die zin herhaal ik de vraag van de heer Boerboom. Weten wij zo meteen alles wat er door u is gezegd en wat er is voorgevallen? Of is er nog iets dat we niet weten?
Een andere vraag is: is deze situatie in het college destijds besproken, in het hele college? En zo ja, wat was dan de conclusie? Of heeft u wellicht alleen met de heer Iedema die erbij was een en ander afgehandeld? En wat heeft u van deze kwestie geleerd over uw rol als wethouder en hoe denkt u als portefeuille van Cultuur de relatie met De Voorde en uw gezag in het culturele veld te herstellen?
Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Mijnheer Blansjaar, gaat uw gang.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. De aanleiding voor het stevig gesprek. We zijn er alle twee behoorlijk fanatiek ingegaan. Zowel de heer Van de Bunte, als ik. Het was gewoon een stevig gesprek waar je een stevige discussie hebt. Die komen wel eens vaker voor. Ik heb ze in ieder geval in mijn leven wel eens vaker gehad. Na de discussie kun je elkaar de hand schudden en zeggen 'we gaan weer verder'. Dat dat moet gewoon kunnen.
Wat betreft het voorstel, dat was gedaan door Museum De Voorde, dat is met het college besproken en dat was onacceptabel voor het college. Dat hebben we ook niet als zodanig uitgevoerd.
Hier zou ik verder willen gaan met A. stel dat ik toch weer wethouder zou worden, dan zou ik mij niet bemoeien met het museum. Dat lijkt mij niet gepast. En verder heb ik wel degelijk wat geleerd van deze uitlatingen die ik gedaan heb.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Mijn fractie had liever gezien dat er eerst nader onderzoek zou zijn gedaan naar de controverse tussen de directeur-bestuurder van het Museum De Voorde en de Raad van Toezicht aan de ene kant en mijnheer Blansjaar aan de andere kant, zodat we als raad een goed beeld zouden krijgen van de benoembaarheid van mijnheer Blansjaar tot wethouder. Nu is dat nagelaten en moeten we ons als raad een beeld vormen door het stellen van deze vragen.
We hebben de volgende vragen voor de heer Blansjaar:
1. Volgens de brief van de Raad van Toezicht van Museum De Voorde zou het voorval op 24 februari 2023 intern met u worden opgenomen. Is dat inderdaad gedaan? En zo ja, wat is toen met u besproken en wat was uw reactie?
2. Erkent u dat het ongepast is voor een aanstaand wethouder die hier straks namens de hele raad zit om één persoon zo aan te vallen op social media zoals u heeft gedaan?
3. Volgens Museum De Voorde staat de samenwerking tussen de gemeente en u als vertegenwoordiger van de gemeente, onder druk. Hoe gaat u zorgen voor een goede afwikkeling? Dat was mijn vraag maar u gaf net zelf al aan dat u zich daar niet meer mee gaat bemoeien,. Dus dan hoeft u dat niet meer te beantwoorden, dat is dan hiermee gedaan. Het is wel belangrijk dat we dat van u weten.
4. Onze fractie vindt het behoud van ons cultureel erfgoed belangrijk. Cultureel erfgoed is overigens veel meer dan de collectie van Museum De Voorde. Tot nu toe is gebleken dat u zich hiervoor onvoldoende heeft ingezet. Zowel in uw rol van fractievoorzitter als in uw rol van tijdelijk wethouder. Wat gaat u er straks als wethouder concreet aan doen om ervoor te zorgen dat het cultureel erfgoed in onze stad behouden blijft?
Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. De laatste vraag snap ik niet want ik ben heel erg intensief bezig geweest met het Erfgoedhuis en daar wordt op de achtergrond door de ambtenaren keihard aan gewerkt. Ik heb ook diverse bezoeken afgelegd om te kijken hoe we dat onder de aandacht konden brengen van onze inwoners van Zoetermeer.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar, mijnheer Ekkelenkamp wil graag reageren op de verhelderende vraag, dat sta ik wel toe. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik zal het even toelichten. Ja oké, maar we hebben natuurlijk al meer. Er is al een motie over de culturele erfgoedwaarde in onze stad die al zes jaar op afdoening wacht. Dat is ook in uw periode niet geregeld. Dus we zouden graag weten wat u daaraan gaat doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Door zo snel mogelijk, en dat zou eigenlijk al in december zijn, maar dat is helaas niet gelukt, met het voorstel te komen over het Erfgoedhuis. Dat moet ook zo snel mogelijk gebeuren. Want dat hebben we keihard nodig. Daar wordt nu heel hard aan gewerkt. Dat is wat we eraan gaan doen.
Verder is er intern gesproken. We hebben het verslag gehad. Uiteraard is er een evaluatie geweest over het gesprek dat heeft plaatsgevonden. Daar hebben we uiteraard ook goed over gesproken en dat heb ik nog gedaan voordat ik koffie ging drinken.

De **voorzitter**: Ik stel voor dan nu over te gaan naar de heer Mohammadian. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Aanvullend op de andere fracties heb ik drie korte vragen. Allereerst: acht de heer Blansjaar het verstandig en strategisch slim om ondanks de recente berichtgeving en beschuldigingen toch de portefeuille Cultuur te doen? Hij heeft net aangegeven dat hij niet iets met Museum De Voorde wil doen. Maar hoe is het met de portefeuille Cultuur? Zo ja, wat zijn hier bij zijn overwegingen? Zo nee, wat zijn de alternatieven die hij overweegt?
Mijn vraag 2: kan de heer Blansjaar reflecteren op zijn vorige periode als wethouder? Welke lessen heeft hij geleerd uit zijn vorige ervaring als wethouder en hoe zullen deze lessen zijn aanpak beïnvloeden in een eventuele nieuwe periode?
Vraag 3: wat zijn de belangrijkste doelstellingen voor de heer Blansjaar als wethouder tot aan de verkiezingen? En hoe denkt hij deze te bereiken?

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Vraag 2 heb ik niet helemaal goed gehoord, kunt u hem nog even herhalen?

De **voorzitter**: De heer Mohammadian, vraag 2.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Kan de heer Blansjaar reflecteren op zijn vorige periode als wethouder? Heel concreet en kort.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Wat betreft de cultuur. Ik heb best een goede band met de meeste cultuurinstellingen hier in de stad. De enige wrijving zat eigenlijk bij het museum en dat is gewoon ontstaan doordat er een besluit was genomen door het college bij het begin van deze periode om het museum te sluiten. Dat is helaas een besluit geweest dat we met zijn allen genomen hebben en dat uitgevoerd moet worden.
Wat betreft... Even kijken, vraag 3 was... Nu ben ik het even kwijt, sorry. Wat was vraag 3?

De **voorzitter**: De heer Mohammadian, nog een keer vraag 3.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Wat zijn de belangrijkste doelstellingen voor de heer Blansjaar als wethouder tot aan de verkiezingen? En hoe denkt hij deze te bereiken?

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het even alleen bij cultuur houden, want de portefeuille is groter dan alleen cultuur. Daar hebben we ook de afvalverwerking en alles bij. Wat cultuur betreft, zou het mooi zijn als we het redden om voor de Boerderij, de Nieuwe Boerderij, de eerste paal in de grond te slaan, dat we kunnen zorgen dat de cultuur op een hoger niveau komt en dat we meer cultuur in de wijken krijgen, zodat ook andere doelgroepen dan die nu bereikt worden, zullen worden

bereikt voor de cultuur.

De **voorzitter**: Ik ga over naar mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. De vragen lijken wel een beetje op elkaar en zo lijkt ook mijn vraag een beetje op wat al gesteld is. Ik ga hem toch nog een keer stellen. Ik zou het fijn vinden om dat antwoord nog een keer concreet te horen. Hoe ziet nu, als u straks geïnstalleerd zou worden, de komende periode eruit? Hoe gaat u...? Welke processtappen gaat u zetten, welke stappen gaat u zetten om dat vertrouwen, dat een deuk heeft opgelopen, te herstellen?

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel. Voorzitter, sowieso zou ik in ieder geval bij alle cultuurinstellingen nog een keer langsgaan en een praatje maken over hoe we verdergaan en wat hun doelstellingen zijn en kijken wat we kunnen realiseren in de komende twee jaar die ons nog resten.

De **voorzitter**: Ik ga over naar mijnheer Velner. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Laat ik beginnen met de algemene opmerking dat ik het ongemakkelijk vind om nu de positie van mijnheer Blansjaar in het openbaar te spreken. Alhoewel er natuurlijk al wel het een en ander naar buiten is gekomen. Maar goed, het staat hier op de agenda in een openbare vergadering.
De SP vindt de uitlating van de heer Blansjaar op Facebook een beoogd wethouder, maar ook een raadslid onwaardig. Je mag verschil van mening hebben over Museum De Voorde, maar dat hoort thuis in de raad en ook daarvoor geldt dat je op de bal moet spelen en niet op de man. We vinden dan ook dat het excuus achteraf aanbieden wel heel makkelijk is. Wij zijn het met D66 eens dat wij eerst liever een onderzoek hadden gehad naar het vermeende voorval dan dat we er nu vragen over gaan stellen. Is de vraag gesteld aan de heer Blansjaar wat hij gedaan heeft om na 24 februari 2023 een en ander te verbeteren? We snappen als SP dat door het toezicht vanuit de gemeente het museum geen verdere stappen ondernomen heeft. Immers, je bijt niet in de hand die je voert.
De vraag is dus met name: wat heeft mijnheer Blansjaar geleerd van het voorval en wat gaat hij doen om in de toekomst een soortgelijke situatie te voorkomen?
Ik heb verder geen vragen want hij heeft al aangegeven dat hij in ieder geval binnen de cultuurportefeuille de situatie met Museum De Voorde aan een ander zal overlaten. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Wat betreft wat ik ervan geleerd heb, dat is dat ik niet zo snel en emotioneel moet reageren, dat ik daar gewoon eerst tot tien moet tellen voordat ik iets zeg of opschrijf. Nogmaals, ik heb te snel gereageerd en ik baalde gewoon dat die stukken verspreid werden over de stad en niet bij elkaar bleven en daar had ik wat emoties bij. Daar heb ik te snel op gereageerd.

De **voorzitter**: Ik ga naar de andere kant van de zaal, mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u wel voorzitter. Eigenlijk zijn de meeste vragen die ik had ook wel gesteld. Ik vind het wel heel belangrijk en heb eigenlijk een tweedelige vraag in die zin, want ik hoorde in de beantwoording aan de heer Boerboom, alsook aan de heer Velner, dat er vanuit emotie is gereageerd. Dan is de vraag A. aan de beoogd wethouder, de heer Blansjaar: wat gaat u dan doen om die emotie onder controle te houden? En B. is de vraag die ik eigenlijk stel aan het college – en of het college die wil beantwoorden, weet ik niet – dat het college spreekt met één mond. Dat vind ik wel belangrijk om gezegd te hebben. Want staat het college er dan wel achter dat deze benoeming plaatsvindt? En natuurlijk gaan we daar als raad over, maar het is wel goed dat ook in overweging te nemen als raad, als ook als college. Dank u.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Wat het college betreft, daar kan ik niets over zeggen, dat moet u aan het college vragen. Daar kan ik geen antwoord op geven. En wat betreft de emoties, zoals ik net al zei, ik moet meer tot tien tellen voordat ik reageer ergens op. Dat heb ik wel heel duidelijk geleerd.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. De meeste vragen zijn inmiddels natuurlijk al gesteld en beantwoord. Wel had ik nog mijn vraagtekens, in tegenstelling tot wat de heer Velner zei, want excuses vind ik altijd op zijn plaats, ook al is het achteraf. Maar de vraag is dan nog wel: is nu de naam van mijnheer Blansjaar niet te zeer beschadigd om nu in de rol van wethouder op deze portefeuille verder te gaan? Kunnen de partners mijnheer Blansjaar als wethouder hier dan nog vertrouwen? Dat is onze vraag. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Daar kan ik moeilijk op antwoorden. Die vraag kan ik niet beantwoorden zelf.

De **voorzitter**: Ja, dat is een vraag die natuurlijk... De heer Smits nog even?

De heer **Smits** (PVV): Dat is duidelijk. Het is natuurlijk niet uit de mond van de wethouder of mijnheer Blansjaar te horen, maar wel van de partners en die hebben hier helaas niet hun zegje kunnen doen. Maar dat is in ieder geval de vraag die bij ons speelt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Daarmee heb ik alle namen op het lijstje gehad. Ik kijk even rond of er nog behoefte is aan een... Mevrouw Brouwer nog en dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Ik dacht 'ik kijk eerst welke vragen er gesteld worden en beoordeel dan of er nog iets voor mij te zeggen is uiteindelijk'. Ik vind van wel. Kijk, wij vinden het niet erg om van mening te verschillen met iemand en om het stevig te bespreken en zeker ook niet als je de brenger van slecht nieuws bent bij een organisatie die gesloten moet worden. We schrikken er ook niet van dat wethouder Blansjaar ongefilterde dingen zegt, want dat doet hij wel vaker. Maar toen we het verhaal hoorden van die bedreiging, hadden we wel wat uitleg nodig. En gelukkig hebben we dat ook tussen toen en deze vergadering gekregen, ook van wethouder Iedema die erbij was. Dat vonden wij een geruststellend verslag. Wat mij daarvan bijgebleven is, is dat het een beledigend, maar niet bedreigend gesprek was. Daar kan ik mee leven.
Ik vroeg me het volgende nog af: als je merkt dat je je op social media niet wethouderachtig kunt gedragen, moet je dan misschien niet ophouden met social media? Als je een flapuit bent, moet je daar misschien zelf rekening mee houden voor het aanzien van het gemeentebestuur. Dat trekken wij onszelf als raad ook aan.
Ik wilde ernaar vragen, maar ik ben blij dat u zelf al heeft gezegd dat u het dossier van De Voorde niet meer doet.

De **voorzitter**: Dat zijn geen vragen volgens mij. Er wordt gereageerd aan die kant. Mevrouw Kraneveldt?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Een punt van orde. Mevrouw Brouwer zei iets heel interessants, namelijk dat zij blijkbaar is bijgepraat door wethouder Iedema. Wij niet. Dus ik ben ook wel benieuwd wat wethouder Iedema dan met u heeft gedeeld. Misschien kan hij dat zo meteen ook met ons delen want ik denk dat hier een verschil in informatiepositie is.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer en dan wil ik daar als voorzitter ook nog iets over zeggen.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Iedereen wist dat wethouder Iedema bij dit gesprek was. Dat stond in de krant en ik hoorde het net ook iemand zeggen, dus we hebben wethouder Iedema er gewoon naar gevraagd omdat het voor ons een belangrijk punt was in de aanloop naar dit debat. En we vonden het fijn dat hij ons daarop wilde bijpraten.

De **voorzitter**: Ik wil als voorzitter toch even... Het gaat hier om... Ik snap dat dat punt nu even aan de orde komt en u kunt natuurlijk buiten deze vergadering iedereen benaderen die u wilt. Daar ga ik niet over. In deze vergadering staat nu benoeming van de heer Blansjaar op de agenda dus daar gaat het over. De vragen zijn gericht aan mijnheer Blansjaar. Wat mij betreft blijft het ook zo en gaan we hier verder geen discussie voeren over wat er verder allemaal ter tafel is gekomen. Als u dat wilt, dan moet

dat op een ander moment. Ik ga gewoon even kijken want mijnheer Ekkelenkamp stak zijn hand al op, maar ik wil ook even het lijstje weer af. Dan kom ik straks weer bij u terug, want dan ga ik het lijstje nog even af van de mensen die net iets hebben gevraagd. Mijnheer Boerboom, daar was ik mee begonnen.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik vind het persoonlijk vrij ongepast hoe mijnheer Blansjaar zich uitlaat over de heer Van de Bunte, ook weer vanavond door de kwalificaties die hij daarop plakt. Maar los daarvan krijg ik geen antwoorden over het proces en hoe dat gegaan is tijdens die bijeenkomst en welke woorden u daar gebruikt heeft. Ik krijg alleen te horen dat het een stevig overleg was met enkele kwalificaties over de directeur. Ik wil graag heel concreet van u horen wat daar precies gewisseld is en of er absoluut geen andere woorden zijn gevallen dan 'flapdrol', wat u in uw brief heeft vermeld. Dat is één.
Voorzitter, dan die cultuurinstellingen. Die hebben dit ook allemaal meegekregen. Iedereen in de stad heeft dit meegekregen. Ik ben blij dat u zegt dat u in ieder geval niet Museum De Voorde gaat oppakken, maar ook voor de andere organisaties heeft u een bepaalde toon neergezet. Mijn zorg zit erin dat die cultuurinstellingen nu denken 'de volgende keer als het spannend wordt, gaat u weer op deze emotionele manier reageren', want dat heeft u nu twee keer gedaan. Vorig jaar, tijdens het overleg en nu weer op Facebook. Dus hoe kunnen zij erop vertrouwen dat daar straks gewoon een volwassen, betrouwbare bestuurder zit?
En tot slot voorzitter. De heer Smits haalde het al aan, u bent echt beschadigd in de stad. Ik wil u vragen erop te reflecteren of u denkt dat het verstandig is om deze functie te bekleden en of u daar de stad niet meer slecht dan goed doet.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, sorry, nog een laatste vraag, want daar heb ik geen antwoord op gehad en ik ben de enige die de vraag gesteld heeft. Dus ik vind dat wel belangrijk. Ik heb u ook gevraagd om reflectie op het najaarsdebat vorig jaar, waarin u uitspraken deed over samenspraak en hoe bewoners daarin betrokken werden. Terwijl u nota bene twee maanden daarvoor zelf wethouder was op die portefeuille. Ik wil ook graag een reflectie van u op hebben op hoe dat is gegaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Allereerst het woord flapdrol dat ik heb gezegd, dat was 'flapdrol of iets dergelijks', dat staat ook zo in de krant. Omdat ik op dat moment werd overvallen met de vraag want ik had net de brief gelezen, dus ik was nog niet zo ver.
Er zijn stevige woorden gevallen. Ik ga ze niet letterlijk herhalen hier. Dat doe ik onder geen beding, want dan zou ik ook de heer Van de Bunte weer beschadigen, dat ga ik niet doen. Er is een stevige discussie geweest en dat kunnen collega's beamen. Na die stevige discussie is naderhand in rust weer verder gesproken en op het eind is er gewoon sorry gezegd en we hebben een bak koffie gedronken. We hebben het gewoon uitgesproken met elkaar. Dat was een wederzijds gebeuren.
Wat die samenspraak betreft. Wij blijven er altijd op hameren dat wij moeten proberen de bewoners steeds meer erbij te betrekken. Dat is een speerpunt van onze partij en dat zullen we ook altijd doen om te kijken 'hoe kunnen we zorgen dat de mensen er beter bij betrokken worden?' Dat is een continu proces. Een continu proces om te zorgen dat je gaat luisteren naar de bewoners. En dat klinkt u toch niet vreemd in de oren, dacht ik?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom wil nog even reageren. Dat laat ik nog even toe.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik vind het heel vreemd dat zegt dat u de heer Van de Bunte zou beschadigen als u deelt welke woorden u gezegd heeft. Ik vind het namelijk heel belangrijk dat u wel deelt wat daar zoal gevallen is en welke woorden daar zijn gebruikt. Ik vind het ook echt... Het zegt iets over u als u dat vanavond niet wilt delen, want daarmee laat u twijfel bestaan over welke woorden op dat moment gevallen zijn. Dat doet ook weer afbreuk aan het vertrouwen dat de stad in u kan hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Helaas, ik doe het niet.

De **voorzitter**: Volgens mij waren er nog andere vragen over reflecteren op. Die heb ik... Die heeft u

gehad? Dan ga ik over naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, de wethouder heeft – en dat betreur ik echt – eigenlijk geen antwoord gegeven op de vragen die ik heb gesteld. Met betrekking tot wat er precies gebeurd is in dat gesprek met de directeur, vroeg ik u expliciet 'welke stevige uitlating heeft u gedaan?' en 'hebben we nu alles boven water?' Ik heb het idee dat u daar toch een beetje omheen draait. Het woord bedreiging neemt een Raad van Toezicht van een museum tenslotte niet zomaar in de mond. Ik vraag dat omdat ik heb vernomen dat er wel degelijk iets is gezegd dat nog niet naar buiten is gekomen en dat echt niet kan en dat baart mij zorgen.
Ik vroeg u ook of wat er gebeurd is in gesprek met het college is besproken. U vatte dat op als dat u het over de erfgoedcollectie had gehad in het college, maar ik bedoel specifiek na uw gesprek met de heer Van de Bunte. Is deze situatie toen in het college besproken en wat was daar de conclusie?
Voorzitter, reflectie op je rolopvatting als wethouder is, denk ik, heel belangrijk. Ik hoop dat de wethouder dat nog iets meer laat zien zo meteen op de vragen, ook van anderen.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Zoals ik net ook al gezegd heb, heeft er in het college een evaluatie plaatsgevonden over het gesprek dat we gehad hebben. We hebben gewoon een nagesprek gehad en dat is gebeurd. Nogmaals, ook op de vraag van de heer Boerboom, ik ga niet inhoudelijk in op wat er exact gezegd is want er zijn van beide kanten heel lelijke dingen gezegd die hard waren. Daarvoor heb ik ook sorry gezegd, en daar blijf ik bij.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Veel van de vragen zijn al gesteld. Ik wil even inzoomen op het museum. Het blijkt dat u dat niet meer gaat doen. Zijn er dan nog wel issues? Of is dat uit de wereld? Dat is vraag 1.
En 2 is: kunt u ons vertellen welke wethouder dat dan nu in zijn portefeuille krijgt? Of moeten we dat dan straks nog horen van iemand anders van het college?

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Daar kan ik u niet op beantwoorden. Het zijn namelijk mijn woorden, ik heb gezegd 'joh, ik ga het museum niet meer doen'. Dan zal het college moeten besluiten met zijn allen wie dan wel dat stukje zal oppakken. Daar kan ik nu niets over zeggen.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Een vervolgvraag. Het is dus geen collegebesluit. Het is uw besluit want u wilt wethouder worden van Cultuur, Vrije tijd en de rest, behalve van de portefeuille Museum De Voorde. Dat is uw besluit en de rest van het college moet daar nog over nadenken.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dat is helemaal correct wat u zegt.

De **voorzitter**: Ik ga over naar de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Ik snap nog steeds niet wat de overwegingen zijn van de heer Blansjaar om wel de portefeuille Cultuur te doen maar dan Museum De Voorde niet te doen. De heer Blansjaar zou ook kunnen zeggen 'ik heb goede contacten met heel veel cultuurinstellingen, maar het lijkt me ook dat er een smet zit op mijn naam wat betreft cultuur, ik ga een andere portefeuille op me nemen'. Waarom doet hij dat niet?

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Overigens is dat niet aan mij. Dat zou een collegebesluit moeten zijn. Ik neem nu de portefeuille over die beschikbaar is. En als het college eventueel in een collegevergadering anders besluit en tot een andere portefeuilleverdeling komt, dan wordt dat met het

college besproken maar daar ga ik niet over.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort heeft geen behoefte meer? Mijnheer Velner?

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik heb ook geen antwoord gehad op de vraag hoe de wethouder of de beoogd wethouder in de toekomst gaat voorkomen dat de emotie weer op deze manier opspeelt. GroenLinks is al ingegaan op de vraag of er geen smet op het blazoen is ontstaan door de huidige situatie en of het dus wel verstandig is om deze positie te gaan bekleden.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Ik had die vraag wel beantwoord. Ik heb gezegd 'ik ga eerst tot tien tellen voordat ik antwoord geef op dingen die er spelen, zeker als het wat emotie betreft'. Dus dat had ik geantwoord.

De **voorzitter**: Ik kijk naar mijnheer Van den Boomgaard. Die heeft niets meer. Mijnheer Smits? Nee. Ik kijk rond. Zijn er nog vragen of zaken die u nog aan de heer Blansjaar zou willen voorleggen? Als dat niet het geval is, sluit ik dit deeltje in ieder geval. Ik dank mijnheer Blansjaar voor zijn beantwoording en dan mag hij weer plaatsnemen in de raadzaal. Dan gaan we nu over naar de volgende fase en dat is de schriftelijke stemming. Want voor de benoeming van een wethouder is schriftelijke stemming vereist. Elk raadslid ontvangt... Ik zie mijnheer Ekkelenkamp een hand opsteken.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, een punt van orde. We willen graag even schorsen.

De **voorzitter**: Dat kan, hoe lang heeft u in gedachten?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Tien minuten.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering voor tien minuten. Dat wordt 20.30 uur. We gaan om 20.30 uur verder. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Mag ik iedereen verzoeken ook weer even stilte in acht te nemen? We hebben de vergadering heropend dus we gaan nu verder met de stemming waar ik al mee was begonnen toen mijnheer Ekkelenkamp een punt van orde maakte. Ik zal het nog een keer herhalen. Er is schriftelijke stemming vereist voor de benoeming van de wethouder. Elk raadslid, u kent de procedure, ontvangt één stembriefje. Blijft u alstublieft zitten want het is anders voor de bodes niet te doen. We laten de stembriefjes in aanwezigheid van de griffier tellen door een stembureau uiteraard, in de schorsing. Ik wil u voorstellen mevrouw Meurs, de heer Van der Snoek en mijnheer Ekkelenkamp als leden van het stembureau te benoemen, waarbij de heer Ekkelenkamp optreedt als voorzitter. Is er iemand die daar stemming over wenst? Ik durf het bijna niet te vragen. Ik ga die grap niet maken maar ik snap wat u bedoelt. Als ik dit zo beluister, is het akkoord wat betreft de leden van het stembureau. Dan gaan we nu over tot stemming met de stembriefjes. Ik zal de bodes zo vragen de stembriefjes uit te delen. Ik heb u al gezegd, blijft u alstublieft even zitten. dan gaan de bodes daarna ook weer de stembriefjes ophalen en dan pas zal ik de vergadering schorsen. de stembriefjes worden nu uitgedeeld en nogmaals het verzoek, blijft u zitten.
De stemmen zijn uitgebracht. Dat betekent dat we nu gaan schorsen tot het moment dat het stembureau zijn werk heeft verricht. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de voorzitter van het stembureau, mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel, voorzitter. Er zijn 39 stemmen uitgebracht waarvan 0 ongeldig en 1 blanco. De heer Blansjaar: 19 voor en 19 tegen.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw werk als voorzitter van het stembureau. Dat betekent bij de gelijke stand dat wij dit dus niet kunnen afronden. Dat betekent dat de herstemming op de volgende

vergadering van de raad plaatsvindt. Dat is wat nu aan de orde is. Ik wil straks nog wel even schorsen maar ik geef mijnheer Boerboom nog even de gelegenheid. U krijgt van mij het woord, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik wil eigenlijk een punt van orde maken en dat is dat we gegeven de uitslag de heer Blansjaar verzoeken zijn benoeming in te trekken.

De **voorzitter**: Ik weet niet of mijnheer Blansjaar behoefte heeft om daar nu op te reageren. Dat is niet het geval. Ik stel voor dat wij gaan schorsen voor enige momenten want dat lijkt me nu wel even gepast. Ik schors de vergadering tot 21.00 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Ik begin met het constateren dat we doordat we geen besluit hebben genomen over de wethouder ook agendapunt 1.c de toelating van het raadslid niet kunnen doen. Die plek blijft uiteraard nog steeds ingevuld door mijnheer Blansjaar. Dat betekent dat we overgaan naar agendapunt 1.d.

c. Toelating en installatie raadslid mevrouw W. Mertens - vervallen
d. Benoeming en installatie commissielid de heer N.A. Voogd

De **voorzitter**: Dat is de benoeming en installatie van het commissielid de heer Voogd. Vanuit de fractie van de PvdA is de heer Voogd voorgedragen als commissielid. In het kader van de benoeming van het nieuwe commissielid wordt aan u gevraagd zich uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat de geloofsbrieven van de heer Voogd inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Het is mij gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht en ik ga daarom ook nu het woord geven aan mijnheer Duiven, voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven voor het uitbrengen van het rapport. Het woord is aan mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van het voorgedragen commissielid van de gemeenteraad, de heer Voogd, onderzocht. De commissie heeft het genoegen de gemeenteraad te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Gemeentewet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie. De commissie adviseert de gemeenteraad dan ook de heer Voogd als commissielid van de gemeenteraad te benoemen.

De **voorzitter**: Ik dank mijnheer Duiven en uiteraard ook de commissie voor het uitbrengen van het rapport. Ik stel aan de raad voor het advies van de commissie te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Ik moet nog aangeven dat mijnheer Van der Vlies de raadzaal heeft verlaten inmiddels, dus die is niet meer aanwezig. Maar dit is in ieder geval besloten.
Dan gaan we over tot de installatie van de heer Voogd en dan vraag ik in ieder geval of hij naar voren komt. Mag ik iedereen die daartoe in staat is, verzoeken om te gaan staan? Ik denk dat u de procedure kent, maar ik zeg het toch maar, ik zal straks de tekst voorlezen van de belofte en daarna zal ik u vragen te antwoorden. Dan is het antwoord 'dat verklaar en beloof ik'.

"Ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **Voogd** (PvdA): Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Dan wil ik u hartelijk feliciteren met uw toetreden als commissielid. En een applaus.

(Onder applaus overhandigt de burgemeester de heer Voogd een boeket.)

De **voorzitter**: Ik ga ervan uit dat de heer Voogd vanavond de hele vergadering bijwoont dus u krijgt straks zeker nog de gelegenheid om hem te feliciteren. Hij kan er geen genoeg van krijgen, heeft hij net

gezegd.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: We gaan over naar agendapunt 2, dat is het spreekrecht en ik vraag de heer Smits namens Storytellers naar voren te komen. Hij krijgt vijf minuten de tijd te spreken over de herdenking van de Slag bij Zoetermeer.

De heer **Smits**: Dank u wel voorzitter. Goedenavond allen, mijn **naam** is Sebastiaan Smits. Ik sta hier vanavond als directeur van Storytellers, de organisator van het festival Historisch Zoetermeer. En u gaat vanavond waarschijnlijk, weliswaar iets later dan gepland, kijken naar de toekomst van Zoetermeer bij Zoetermeer 2040. Maar voor het zover is, wil ik u toch even mee terugnemen naar het verleden want op 25 september 2024 is het 450 jaar geleden dat de Slag bij Zoetermeer plaatsvond. Dat was een historische gebeurtenis, een keerpunt in de Tachtigjarige Oorlog en de aanzet tot het ontzet van Leiden. We zetten de Slag bij Zoetermeer ieder jaar in de belangstelling tijdens het festival Historisch Zoetermeer dat we organiseren. Dat is een van de redenen dat dat festival altijd in het laatste weekend van september is. Toen de 3 October Vereeniging ons vroeg 'wat gaat Zoetermeer dit jaar extra doen aan die herdenking van 450 jaar Slag bij Zoetermeer?' moest ik zeggen 'niets, want daar is geen geld voor'. We hebben een gratis toegankelijk festival. Daarvoor hebben we subsidie aangevraagd, een subsidie van € 90.000,00 als evenementensubsidie. Daarvan is € 50.000,00 toegekend. Meer is er niet, want we zitten aan het subsidieplafond voor evenementen in 2024.
Dat is best logisch, want evenementen worden steeds duurder en duurder en dat heeft verschillende oorzaken. Dat zie je ook in de omgeving. Sommige festivals redden het niet meer; Parkpop in Den Haag niet, Werfpop in Leiden niet. Waarom hebben ze het financieel moeilijk? Dat komt natuurlijk nog steeds door de nasleep van corona, maar ook door steeds strengere maatregelen. Soms komt het ook door heel leuke dingen zoals bij Historisch Zoetermeer. Waarom hebben wij steeds meer geld nodig? Het festival groeit. Er komen steeds meer bezoekers en dat maakt het gewoon duurder. Je ziet dat zelfs een commercieel festival als Live at the Lake in Zoetermeer het twee jaar gered heeft zonder subsidie maar het dit jaar ook niet meer redt zonder subsidies.
De gemeente en het college hebben dat ook wel degelijk in de gaten. Daarop geen kritiek. We zien dat de subsidies jaarlijks groeien. Alleen soms loopt het wat scheef. Als ik kijk naar de drie grote festivals in onze stad en ik geef u de cijfers, dan zien we dat het Bevrijdingsfestival, dat is een eendaags festival, met ongeveer 8000 bezoekers die op de markt passen, van 2022 tot nu van € 111.000,00 naar € 190.000,00 subsidie is gegaan. Zoetermeer Culinair, dat is drie dagen met ongeveer 20.000 bezoekers, ging van € 126.000,00 naar € 150.000,00 subsidie. En dan het derde grote festival, Historisch Zoetermeer, dat is drie dagen met ongeveer 25.000 bezoekers en ging van € 44.000,00 in 2022 naar € 50.000,00 dit jaar. En het lastige is dat juist bij dat festival, omdat het een meer cultureel festival is, ook de subsidies van het Cultuurfonds Zoetermeer wegvielen, want dat bestaat niet meer, en de subsidies van Fonds 1818 want dat heeft zich geheroriënteerd en geeft geen subsidies meer aan festivals of culturele activiteiten. Gelukkig weten we wel zelf nog met onze sponsors en de inkomsten op het festival zo'n € 160.000,00 van het budget bij elkaar te krijgen.
Maar dan sta ik hier toch in de hoop dat u gezamenlijk als raad in staat bent om die resterende € 40.000,00 die we nu missen – er is € 90.000,00 aangevraagd en € 50.000,00 was beschikbaar, we missen € 40.000,00 – bij elkaar te sprokkelen met zijn allen, want dan kunnen we die 450-jarige herdenking voor dat ene jaar veel en veel leuker maken. Dan kunnen we juist wel die avondvoorstelling maken die we nu af moeten zeggen omdat er niet genoeg geld is, waarbij we die Slag bij Zoetermeer naspelen met zo'n 100 medewerkers, dan kunnen we het Geuzenspel dat ontwikkeld is naar alle Zoetermeerse basisscholen sturen. Dan kunnen we het boek Spion op de toren, dat ooit verschenen is over de Slag bij Zoetermeer en het educatieve programma dat daarbij hoort ook weer mogelijk maken voor al die scholen. En, wat ik heel belangrijk vind, dan kunnen we samen met de gemeente Leiden dit evenement, deze herdenking, regionaal op de kaart zetten.
Dan zegt u natuurlijk allemaal 'dat is allemaal leuk bedacht, mijnheer Smits, waar gaan we dat geld vandaan halen?' Dan herinner ik u eraan dat u in 2022 € 200.000,00 ter beschikking gesteld heeft voor de Grand Départ, als de Grand Départ door Zoetermeer zou komen. De Grand Départ komt er niet, maar goed, dat heeft u toen gedaan en de motivering daarvan was heel logisch 'dan zetten we de stad positief in de regio neer en we werken samen met andere gemeenten'. Ik denk dat we dat met de Slag bij Zoetermeer ook heel erg goed kunnen doen door daar een eenmalig evenement van te maken waarmee we de stad goed op de kaart zetten in de regio en positief laten zien wat we hier allemaal doen, dat we een new town zijn met geschiedenis en dat we een heel culturele stad zijn. Dan zorgen we ervoor dat mensen op den duur gewoon gaan zeggen 'de Tachtigjarige Oorlog, dan denk je aan Den Briel, dan

denk je aan de Slag bij Nieuwpoort, dan denk je aan Leidens Ontzet en dan denk je aan de Slag bij Zoetermeer'. En zoals Omroep West het vorig jaar zei, want die maakte een reportage over het festival en kwam tot de conclusie: zonder de Slag bij Zoetermeer hadden we waarschijnlijk nu allemaal Spaans gesproken in deze raad.

De **voorzitter**: Uw tijd is voorbij, wilt u langzaamaan afronden?

De heer **Smits**: Dan heb ik nog twee zinnen. Ik wil jullie heel graag oproepen om die financiering mogelijk te maken. Ik droom er eigenlijk van dat we in augustus en september 2024 allemaal van die mooie borden langs de invalswegen hebben staan waarop dan staat 'Levende geschiedenis - Zoetermeerisdeplek.nl'. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smits voor uw inspraak. Dat is ook het einde van dit agendapunt.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 3. Dat zijn de mondelinge vragen en ik begin bij mevrouw Siegelaer van de LHN over de technisch gestelde vragen van 19 januari jl. Gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Op vrijdag 19 januari jl. heb ik technische vragen gesteld. Door de tussenkomst van de griffie is het met moeite gelukt om bijna anderhalve maand daarna het grootste gedeelte beantwoord te krijgen. Maar het antwoord op één vraag laat nog op zich wachten. Wel heb ik vanavond een mail ontvangen met excuses voor de late reactie en dat de beantwoording zo spoedig mogelijk volgt. Desondanks heb ik de volgende vragen: Wat is volgens het college in de regel de termijn dat technische vragen worden beantwoord? Voelt het college de verantwoordelijkheid om met de ambtelijke organisatie afspraken te maken dat niemand in de raad zo lang in afwachting blijft? En als laatste: wanneer mag ik alsnog antwoord ontvangen op mijn openstaande technische vraag? Dank.

De **voorzitter**: Dank voor uw vragen, mevrouw Siegelaer. Ik heb de taak om u daarop van een antwoord te voorzien omdat het een aangelegenheid betreft die het hele college aangaat. Laat ik vooropstellen dat ik van mening ben, en dat vind ik niet alleen als voorzitter van het college, maar juist ook als voorzitter van de gemeenteraad, dat u zo snel mogelijk over informatie moet kunnen beschikken.
Op de concrete vraag 'hebben wij afspraken gemaakt over de aanlevering of beantwoording van technische vragen?', dat hebben we niet. We hebben geen formele afspraken en dat heeft te maken met het feit dat we er juist voor willen waken dat dat weer allemaal in protocollen terechtkomt. Eigenlijk moet het uitgangspunt zijn dat u zo snel mogelijk, als u de vraag stelt, het antwoord krijgt. En dat, als dat niet mocht lukken, u daar ook een reactie op krijgt vanuit de ambtelijke organisatie, met een toelichting waarom het langer zou duren. In dit specifieke geval heeft het heel erg lang geduurd. Dat heeft u zelf ook al gezegd, dat heeft gewoon te lang op zich laten wachten.
Tegelijkertijd heeft het college ook gezegd 'we willen die laagdrempeligheid van de technische vragen wel behouden want het is natuurlijk een makkelijke manier om vragen te beantwoorden'. Ik kan u ook over gemeenten vertellen waar deze systematiek niet wordt gehanteerd en het allemaal via de griffie gaat. Dus het is juist mooi en goed dat we dat hier hebben en dat moeten we wat mij betreft ook absoluut bewaken.
Als voorzitter van de raad en ook als burgemeester zal ik dit in ieder geval – voordat we weer in allerlei regeltjes komen – met de griffier en de gemeentesecretaris bespreken om strakkere afspraken hierover te maken en dan te kijken hoe we dat kunnen doen. Op het moment dat we dat hebben gedaan, stel ik voor dat ik ook even als – in dit geval – voorzitter van het college en raad laat weten aan u hoe we dat doen om ook duidelijk te maken dat op het moment dat u het gevoel heeft dat een beantwoording te lang duurt, u daar ook een rappel op kunt geven. Wat mij betreft, heeft dit alle aandacht en we zullen u daar ook zeker toe in staat stellen. Nogmaals, het uitgangspunt moet blijven dat u zo snel mogelijk informatie heeft, mevrouw Siegelaer. Nog behoefte aan een tweede termijn? Nee, dan gaan we dat zo doen. Nogmaals, van mij de toezegging dat we daar nog op terug zullen komen.
Dan ga ik over naar de heer Duiven van de VVD over de lage vaccinatiegraad van Zoetermeer.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. In Zoetermeer is de vaccinatiegraad tegen mazelen gedaald tot onder de kritische grens van 95% In Den Haag is de vaccinatiegraad onder kinderen voor ernstige infectieziekten, zoals de mazelen, bof, kinkhoest en polio gekelderd. Reden voor het Haagse college van B &W een reeks van maatregelen aan te kondigen, zoals het vergroten van het aantal

priklocaties en het intensiveren van de voorlichting aan onder meer specifieke risicogroepen. Een dalende vaccinatiegraad onder kinderen vergroot het risico op een opleving van ernstige infectieziekten. Het is belangrijk dat mensen vertrouwen hebben in vaccinaties en goed geïnformeerd zijn over de risico's voor de gezondheid van hun en andermans kinderen. Net als in Den Haag en elders in Nederland is ook in Zoetermeer actie en haast geboden, vinden wij. Mijn vraag aan het college is dan ook of de lage vaccinatiegraad in Zoetermeer voor het college aanleiding is om ook extra maatregelen te treffen of te doen treffen. Aan welke maatregelen denkt het college dan en op welke termijn wordt dan de noodzakelijke actie ondernomen?

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Duiven. Ik ga naar het college, wethouder Ter Laak, gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Dank en dank voor uw vragen. Het college deelt uw analyse en uw zorgen over de dalende vaccinatiegraad in heel Nederland. Die vaccinatiegraad daalt ook in Zoetermeer. Geruststellend is dat we een beetje in de pas blijven lopen met Nederland, maar het daalt in heel Nederland en dat is echt zorgelijk, want we hebben in het verleden als Nederland met het rijksvaccinatieprogramma spectaculaire resultaten geboekt als het gaat over het tegengaan van kindersterfte en ziekte en alle lasten die daarbij horen, en dat succes willen we vasthouden en willen we zo behouden. Dus dat klopt. We zijn als gemeenschappelijke regeling met de GGD in gesprek om te kijken waar de locaties zijn, moeten er meer locaties komen, zodat het vaccineren nog makkelijker wordt? Dus fijnmaziger vaccineren. Ook zijn we met de GGD in gesprek over de vraag 'zijn er specifieke groepen, specifieke wijken, specifieke buurten waar we extra informatie moeten geven?' De GGD heeft aangegeven dat hij ook tijd wil nemen om met ouders in gesprek te gaan om inderdaad die voorlichting te geven over het vaccineren die ontzettend belangrijk is. En daarnaast roepen we als wethouders betrokken bij de GGD echt landelijk op 'zorg voor een goede campagne met goede informatie over het vaccineren van onze kinderen'.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk naar mijnheer Duiven, nog behoefte? Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank voor het antwoord. U bent met de GGD in gesprek en de GGD gaat in gesprek met ouders van onder meer specifieke doelgroepen. Wat kunnen we daar in Zoetermeer van gaan merken? Want tot op heden horen we alleen van deskundigen in de krant en in de media, in toenemende mate overigens, en ik denk dat Zoetermeerse inwoners en de Zoetermeerse ouders ook graag van heel dichtbij op de hoogte gehouden willen worden van wat hun in het vooruitzicht is gesteld, hoe de situatie in elkaar steekt en wat ze kunnen verwachten. Kunt u inzicht bieden in op welke termijn, op welke wijze daarover gecommuniceerd kan gaan worden?

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik naar wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Ja. Het is recent in de media gekomen en het heeft onze aandacht. We hebben ook meteen, direct daarop actie ondernomen richting de GGD 'we zijn hier echt bezorgd over met zijn allen in de hele regio, maar eigenlijk ook in heel Nederland'. Dus we roepen ook echt landelijk op om die campagne te starten om mensen van goede informatie te voorzien. Op dit moment kan ik u niet beantwoorden wanneer Zoetermeerse ouders hier wat van gaan merken, maar met de GGD is afgesproken dat hij nu meteen aan de slag gaat; waar moeten meer vaccinatielocaties komen en bij welke buurten, welke wijken en bij welke doelgroepen moet meer informatie aan de ouders worden gegeven?

De **voorzitter**: Oké. Ik denk dat dat voldoende is. Dan gaan we over naar de vragen van mevrouw Kraneveldt over de Week tegen Racisme en Discriminatie.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Het is inderdaad deze week de Week tegen Racisme en Discriminatie. De gemeente Zoetermeer heeft activiteiten rondom dit thema meen ik uitbesteed aan de Stichting voor Inclusie en discriminatiebestrijding, oftewel iDb. En ik dacht, laat ik eens kijken wat er dan georganiseerd wordt deze week. Maar noch op de website van de gemeente, noch op de website van iDb zelf heb ik ook maar iets kunnen vinden over wat er dan georganiseerd zou worden. Ook bij Zoetermeerisdeplek.nl staat helemaal niets. Na lang zoeken vond ik een leuke aankondiging van een jongerenactiviteiten in Club Entree op Zoetermeer Inclusief, en uiteraard, toen ik verder ging klikken, ook bij de website van Club Entree. Maar hier komen jongeren toch, zou je zeggen, zelf niet op uit.
De vragen die ik aan het college heb zijn dan ook: hoeveel subsidie krijgt iDb van de gemeente en wat is afgesproken met iDb rondom de promotie van activiteiten die ze daarvoor moeten organiseren? Waarom is het evenement zo onzichtbaar op de eigen websites en socials van de gemeente? En

waarom maakt iDb zelf niet eens melding op de eigen website ervan? Hoe is dit, op het oog best aantrekkelijke, evenement überhaupt gecommuniceerd naar de doelgroep, de jongeren in Zoetermeer? Zijn de middelbare scholen bijvoorbeeld benaderd? En wat gaat de gemeente eraan doen dat de communicatie over dit soort activiteiten in de toekomst beter geregeld wordt?

De **voorzitter**: Dat is ook wethouder Ter Laak, gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Dank voorzitter. Ik begin even met uw eerste vraag, uw eerste vraag ging over 'hoeveel subsidie krijgt iDb?' In de jaarstukken kunt u lezen dat het gaat om € 85.000,00 per jaar. Het overgrote deel daarvan gaat naar de klachtenafhandeling en klachtenbehandeling op het gebied van racisme en discriminatie en gastlessen op scholen. Daarnaast hebben ze een klein budget voor activiteiten. Voor deze specifieke activiteit hebben ze € 3.000,00 ter beschikking om dat te doen. En iDb is de trekker van het project, maar het is echt een evenement in samenwerking met andere partijen. Dus samen met ILOZ, samen met COC Haaglanden, samen met de bibliotheek. Al die samenwerkende organisaties samen maken dit project. Ze hebben gezamenlijk ook een website Zoetermeerinclusief.nl en daar wordt op gecommuniceerd. En u vroeg 'hoe zichtbaar is het event?' Het event is zichtbaar gemaakt op Zoetermeerinclusief.nl, maar ook op discriminatie.nl en ook op rijkeleeromgevingzoetermeer.nl. En er is aandacht aan besteed op de themapagina in het Streekblad van 14 maart jl., dus van vorige week. Daar is er aandacht aan besteed. En verder hebben we besloten het echt te verspreiden via verschillende doelgroepen tezamen. Dat betekent dat de sprekers die komen spreken het via hun eigen socialmediakanalen hebben verspreid. Er is contact geweest met een bekende TikTokker. Ik heb gevraagd 'hoe heet deze TikTokker?', maar dat kon ik niet vinden. Die heeft bijna 400.000 volgers en ruim 5.000 mensen hebben hierop gereageerd. We hebben contact gezocht met partners in de stad en bij partners moet u denken aan Kick'n Studios, dus dansen, E-game sports waar gewoon veel jongeren bij betrokken zijn, bij rappers. Dus we hebben die mensen gevraagd 'help ons om hier aandacht aan te besteden'. Daarnaast zijn alle scholen benaderd en geïnformeerd over dit event. We willen als gemeente dit heel graag evalueren. Als na afloop blijkt dat er onvoldoende communicatie is geweest, kom ik bij u terug en zullen we het de volgende keer op een andere manier doen. Maar ik wil u wel bedanken voor deze vraag, want ik denk dat het echt helpt dat we het hier gezegd hebben. Ik hoop dat er ook weer in de media aandacht is voor dit leuke event. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, goed te horen. Dan gaapt hier misschien een generatiekloof. Dat ik natuurlijk al die TikTokkers voor jongeren niet volg als 56-jarige zal misschien het probleem zijn geweest. Maar ik miste het echt ook wel op de website van de gemeente. En dan denk ik 'dat is toch eigenlijk jammer'. Op Zoetermeerisdeplek.nl staat het ook niet. Dus ik denk dat we ook nog even naar onszelf zouden moeten kijken of we ook op die kanalen misschien nog iets beter ons best kunnen doen. Mensen gaan toch vaak even bij de gemeente kijken. Maar ik ben blij dat u meldt dat er toch al op veel kanalen aandacht aan is besteed.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak nog?

Wethouder **Ter Laak**: Het komt ook op Zoetermeerisdeplek.nl. Ik zal ervoor zorgen dat het daar heel snel op staat en we hebben naar aanleiding van uw vraag ook nog eens een keertje contact opgenomen met iDb en aan iDb gevraagd om het bij alle partners nogmaals onder de aandacht te brengen via social media maar ook via het contact dat we hebben met de scholen.

De **voorzitter**: Ik zie knikken dus daarmee zijn we aan het eind gekomen van dit agendapunt, de mondelinge vragen en stel ik voor dat we overgaan naar agendapunt 4.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Zijn er mededelingen uit de gemeenteraad? Dat is niet het geval. Zijn er mededelingen van het college? Ook niet het geval.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 5, Afdoening ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst te voeren? Is er iemand die daar stemming over wenst? We zijn met 38 als

ik het goed heb. Dat is niet het geval dan is de afdoening van ingekomen stukken vastgesteld.

6. Hamerstukken

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 6, dat zijn de hamerstukken. Aan de orde zijn de agendapunten die als hamerstuk worden afgedaan, u kunt de titels vinden op de agenda van vandaag. Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring over een van de raadsvoorstellen? Dat is niet het geval. Wenst u nog stemming over één van de raadsvoorstellen? Ook niet het geval, dan zijn deze stukken aangenomen.

a. Raadsvoorstel Aanpassing 'Wegsleepverordening Zoetermeer'
b. Raadsvoorstel Evaluatie stedenbouwkundige buurtvisie
d. Raadsvoorstel Vestiging Wet voorkeursrecht gemeenten Entree, deelgebied West 8
e. Besluitenlijst en notulen van 26 februari 2024

7. Debat (inclusief stemmingen):
a. Jaarlijkse bespreking Strategische Agenda Zoetermeer 2040

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7 het debat. Mijnheer Van Steenis?

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voorzitter, ik wilde voorstellen een korte break in te lassen. Een korte schorsing van een minuutje of zeven, of tien.

De **voorzitter**: Dat gaan we honoreren, zeven is natuurlijk tot 21.30 uur, dat had u al uitgerekend, dus dan schors ik de vergadering tot 21.30 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Ik ga dan verder waar ik net gebleven was, dat is agendapunt 7, debat. De jaarlijkse bespreking Strategische agenda Zoetermeer 2040. Ik wil voor de volledigheid vermelden dat mijnheer Van Rumpt de vergadering heeft verlaten. Dan ga ik over tot kijken wie daarover het woord wenst te voeren. Ik zie mijnheer Van Steenis, mijnheer Velner, mevrouw Bink, mijnheer Ekkelenkamp, mevrouw Sandifort, mevrouw Frinking, mijnheer Van der Snoek, mijnheer Van der Perk, mevrouw Brouwer en mijnheer Van den Boomgaard en mevrouw Bout. Excuus, die had ik gemist in de eerste ronde. Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. En dank ook aan het college en de ambtenaren voor deze rapportage met de stand van zaken. Goed om te lezen dat er grote stappen zijn gezet. Het zijn nog wel stappen achter de schermen, die zijn uiteraard ook nodig, alleen zijn ze in de stad nog niet echt zichtbaar.
Het was een goed besluit van de raad in de zomer van 2021 om jaarlijks de visie Zoetermeer 2040 en de voortgang in de strategische agenda te bespreken in de raad. Met deze visie hebben we een stip op de horizon gezet en om te kunnen beoordelen of we op koers liggen, zullen we goed naar het heden en verleden moeten kijken. Waar komen we vandaan, waar staan we nu? Liggen we inderdaad op de juiste koers en afstand tot die stip? Wat zijn nu de effecten van de door ons gekozen maatregelen op de situatie die we signaleren in de staat van Zoetermeer? In de beeldspraak ging het over het verbreden van enkele roltrappen. Hebben we effectief bijgestuurd?
We zien grote maatschappelijke gevolgen door mondiale crisissen, zoals oorlog en klimaatverandering. Dat geeft onzekerheid en heeft ook direct tot hoge energiekosten en een grote inflatie geleid. Welk effect heeft dat op de door ons uitgezette koers richting die stip aan de horizon? En is dat nog steeds de optimale koers en varen we snel genoeg of is bijstelling van de visie noodzakelijk? 2040 is slechts veertien jaar. Dat is een korte horizon en een beetje project, zoals woningbouw kost zomaar acht tot tien jaar. Dan moet er voldoende capaciteit zijn of tenminste de juiste prioriteit worden gesteld aan de inzet van de beschikbare capaciteit. Daar maakt mijn fractie GroenLinks zich wat zorgen over. Zeker als we lezen dat we vanwege de beperkte capaciteit bijvoorbeeld nog niet kunnen beginnen aan Seghwaert.
Seghwaert, gebouwd in de jaren '70, een tijd waarin een groot aantal woningen is gebouwd en weilanden in de bekende bloemkoolwijken werden getransformeerd. Deze periode wordt door professionals 'de boeggolf' genoemd. Door krappe wijkinrichting en diversiteit in bouwvormen is het geen eenvoudige opgave om te renoveren en vernieuwen. Een blinde vlek bij de gemeenten wordt het genoemd door

diezelfde professionals. De vraag aan het college is wat er nodig is om eerder te beginnen aan Seghwaert.
Nederland is in 2050 volledig circulair. Wat betekent dat voor Zoetermeer? In de huidige visie staat daar nog nauwelijks iets over en als uit onderzoek blijkt dat bedrijven gemiddeld 25% meer ruimte nodig hebben, moet dat snel in kaart gebracht worden om te voorkomen dat die bedrijven om die reden de stad verlaten. Als dat grote veranderingen van de inrichting van de stad vraagt, bijvoorbeeld het verplaatsen van bedrijven, herindeling van industrieterreinen, betekent dat een gebiedsaanpassing op grote schaal waar we veel meer tijd voor nodig hebben. In samenwerking met die bedrijven kan dat zomaar vijftien tot twintig jaar duren.
We kijken uit naar de ruimtelijke strategie en hopen dat die voldoende concreet richting gaat geven. In de kantlijn wil ik toch nog even benoemen dat wij als fractie GroenLinks het een teleurstelling vinden dat de vaststelling van de ruimtelijke strategie is aangepast van het derde naar het vierde kwartaal dit jaar.
En tot slot voorzitter, alles overziend, is het college het met de fractie GroenLinks eens dat het noodzakelijk is om ook de volgende stip op de horizon te gaan zetten en snel te beginnen met de visie Zoetermeer 2050? Dat zal relatief niet heel veel ambtelijke capaciteit kosten vanwege de grote overlap met de visie die we net hebben vastgesteld. Maar het geeft wel ruimte aan de raad om daarover in debat te gaan. Dank u voorzitter. Tot zover de eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Steenis voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter, ik ga het in mijn bijdrage met name over fysieke onderwerpen hebben, te weten De Entree, Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert.
De Entree blijft wat de SP betreft toch een hoofdpijndossier. Ondanks het feit dat er allerlei mooie plannen worden gelanceerd, zit er vooralsnog geen enkele voortgang in de bouw van minimaal 4500 woningen. Of, zoals in de rapportage ook gemeld wordt, moet het een belangrijke bijdrage leveren aan het vergroten van de zogenaamde schijfruimte en daarmee aan de doorstroming in de stad. In mijn bijdrage ging het vorig jaar ook al over de beperkte capaciteit bij de uitvoering van de verschillende plannen. Daar is in de huidige rapportage nog niet veel voortgang te merken. Wethouder, hoe gaat u ervoor zorgen dat het tempo niet uit de plannen verdwijnt en dat het volgend jaar beter gaat?
Voor Meerzicht is er de afgelopen tijd aandacht geweest voor extra financiële armslag, zodat de verduurzaming van woningen en appartementen in gang gezet kan worden. Daar wil ik een aantal opmerkingen over maken. De Goede Woning heeft flats in eigendom aan het Hoevenbos, Jagersbos, Overbos en het Laveibos. Deze laatste is als eerste aan de beurt om te verduurzamen. Van deze woningen is zo'n 70% huur en 30% koop. Inspraak bij de verduurzaming is een aandachtspunt, zoals gebleken is in een gesprek tussen ons en de bewonerscommissie voor huurders van het Laveibos. Er zijn voor hen allerlei overlegstructuren, HUIB, de VvE en de bewonerscommissie. HUIB wil echter geen rol voor de verhuurders spelen tijdens de verduurzaming en de bewonerscommissie van het Laveibos wordt op dit moment niet serieus genomen in het overleg. Kan de wethouder een rol spelen om die impasse tussen De Goede Woning en de bewonerscommissie met betrekking tot de verduurzamingsopgave vlot te trekken?
Voor Buytenwegh en Seghwaert zien we maar weinig vooruitgang. Er mag wat de SP betreft wel meer ambitie en inzet op deze dossiers worden verwacht, zodat er als we terugkijken volgend jaar of dit jaar, grotere stappen gezet zijn qua voortgang.
Ten slotte wil ik nog een passage besteden aan de participatie. Dit mag wat beter uitgewerkt worden, aangezien dit vaker een aandachtspunt is waarop onze inwoners opmerkingen hebben. Mensen worden nogal eens betrokken op een moment dat het lijkt alsof alles al rond is en ze alleen nog kunnen beslissen over - bijvoorbeeld - welke struiken er in de straat bijkomen. Herhaaldelijk komt dit punt naar voren. Kan de gemeente niet toezeggen dat er duidelijk naar de inwoners wordt teruggekoppeld wat er met hun inbreng wordt gedaan tijdens een participatieavond? Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner, dan ga ik naar mevrouw Bink voor haar eerste termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Het college is aan het sprokkelen; overal worden bouwsteentjes vandaan gehaald om samen de toekomst van Zoetermeer vorm te geven. Dat is mooi, inwoners krijgen steeds meer de kans om betrokken te worden bij de ontwikkeling in de stad. Mooie voorbeelden zijn het Stadsfestival, Buurtvisie en nu ook de pop-up in Happy Italy. Mooie voorbeelden.
Maar het kan altijd beter. Gebruik DoeMee nog meer. Veel inwoners vinden het niet altijd prettig om

naar bewonersavonden te komen en daar het woord te voeren.
Als ik richting de binnenstad fiets, zie ik de kranen boven de woningen uittorenen. Er wordt gebouwd. Het geeft overlast voor omwonenden, maar het geeft ook zicht op wonen. Voor veel mensen een nieuwe start. Volgens Zoetermeer Vooruit kan er nog veel meer in de binnenstad. Wanneer wordt er begonnen met het optoppen van woningen en het aanleggen van daktuinen? Ook in de binnenstad willen mensen immers leven in het groen.
We maken een uitstapje naar het Dutch Innovation Park. Hier wilt u een stadswijk realiseren. U zoekt mogelijkheden in De Entree of ook in de directe omgeving van het Dutch Innovation Park om hier woningen te realiseren. Dan wordt er ook nog aangegeven dat het Dutch Innovation Park grotendeels op subsidies draait. Subsidies zijn niet eeuwig. Hoe ziet het college de toekomst van het DIP, zonder mogelijke subsidies?
In het coalitieakkoord staat 'een nieuwe periode, een stad om trots op te zijn'. Zoetermeer Vooruit ziet vooral een stad waar jong, oud, arm, rijk, gezond of hulpbehoevend door elkaar wonen en zorgen voor elkaar. Een stad van diversiteit, inclusiviteit en compassie. Inderdaad, dan een stad om trots op te zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink. Dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, in de visie Zoetermeer 2040 wordt aangegeven langs welke lijnen we onze stad willen ontwikkelen. Aan de totstandkoming van deze visie heeft D66 van harte meegewerkt in de vorige raadsperiode. Wij vonden het belangrijk om in te zetten op een visie die er vanuit gaat dat we Zoetermeer een kwaliteitsimpuls moeten geven en beter in balans moeten brengen. Het gaat om de kwaliteit van de gebouwde omgeving, het verhogen van het voorzieningenniveau, het versterken van de economie, het werken aan verduurzaming en energietransitie, het bestrijden van kansenongelijkheid en het versterken van preventie als het gaat om gezondheid en last, but not least, de kwaliteitsimpuls aan het groene karakter van onze stad.
Voorzitter, de Visie Zoetermeer 2040 lijkt verdacht veel op ons verkiezingsprogramma. We zijn heel blij dat dit college deze visie heeft omarmd en tot de rode draad van het coalitieakkoord heeft gemaakt. D66 zal dan ook wat deze visie betreft oppositie blijven voeren voor dit college.
Op thema-avonden en bij werkbezoeken, zoals onlangs nog in Meerzicht, merken we dat de betrokken ambtenaren de visie met enthousiasme uitdragen. We weten dat de verschillende partners in de stad, zoals bijvoorbeeld de schoolbesturen en de woningbouwcorporaties ook werken langs de lijnen van deze visie. We kunnen dus met recht spreken van een breed gedragen visie.
Voorzitter, de visie Zoetermeer 2040 is een beleidsvisie voor een reeks van jaren. In de strategische agenda wordt uitgewerkt hoe dit beleid wordt vormgegeven. Het college constateert dat er in 2023 grote stappen zijn gezet met betrekking tot deze strategische agenda. Dat is op zich een verheugende constatering.
Deze constatering leidt echter nog wel tot een paar vragen aan het college.
1. Eerst de vraag van algemene aard: is er voldoende personeelscapaciteit, zowel kwantitatief, als kwalitatief beschikbaar voor het uitvoeren van deze strategische agenda of zien we daar risico's?
2. Kan het college aangeven waar we aan moeten denken als we lezen dat er een kans is om de hoeveelheid beleid in te perken wat betreft spoor 1?
3. Wanneer kunnen we de eerste resultaten zien van de vergroening van de binnenstad?
4. Dat betreft ook spoor 2. Er wordt gesproken over het behoud van cultuurhistorische waarde. Wanneer is de hiervoor benodigde inventarisatie klaar? Dat was namelijk toegezegd voor dit eerste kwartaal.
5. Woningbouw als aanjager is een belangrijke component binnen de visie en de uitvoeringsagenda. Dit programma zit in de opstartfase. Kan het college aangeven dat de te ontwikkelen woonvisie ook van toepassing wordt straks op De Entree? Wellicht heeft de vertraging van De Entree dan ook in deze zin nog een positief gevolg.
Ten slotte voorzitter, een vraag over datagedreven werken. Dat is op zich een goede en nuttige ontwikkeling, maar dan wel met waarborgen voor privacy en het voorkomen van ongewenst gebruik van data. Kan het college ons hierover geruststellen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp. Dan ga ik over naar mevrouw Sandifort voor haar bijdrage.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het is en blijft een mooie visie, Zoetermeer 2040. Met deze koers maken we Zoetermeer een toekomstbestendige stad. Door woningen bij te bouwen, door in te zetten op ruimte voor meer onderwijs, onderzoek, ondernemen en door onze stad te verduurzamen. Die visie is groot en veelomvattend. En die visie zet ook voor Zoetermeer de stip op de horizon om het

sombere toekomstperspectief uit het rapport Louter te voorkomen.
En voorzitter, wat is het mooi om deze visie en deze koers tot leven te zien komen. Een stuk of zes hijskranen, het werd net ook al gezegd, sieren de binnenstad. En ja, ik zeg 'sieren', want die hijskranen vertegenwoordigen ontzettend veel woningen voor onze woningzoekenden. We zien de plannen tot leven komen en we zien dat er stappen worden gezet. Dat is maar goed ook, want 2040 komt best dichtbij. Voorzitter, we lezen in het memo over de voortgang op de verschillende sporen en logischerwijze gaat het ene spoor wat harder dan het andere en zijn sommige ontwikkelingen ook zichtbaarder dan andere ontwikkelingen. Dat snappen we heel goed. Over alle ontwikkelingen is wat te zeggen, maar ik pak er eentje uit.
Dat is spoor 3, nieuwe gebiedsontwikkelingen/beleidsontwikkelingen. Daar ga ik graag wat dieper op in en dan specifiek op de wijkontwikkeling Meerzicht. Want voorzitter, wij vragen ons hier toch af: kan daar nou niet wat meer vaart in komen? We zijn heus niet naïef en we snappen echt dat de grootste plannen tijd nodig hebben om te overleggen, samen te werken, integrale afwegingen te maken, maar in de wijk is hier nog nagenoeg niets zichtbaar van. Dat snappen wij niet en dat snappen inwoners niet. En we kunnen het ook niet zo goed uitleggen. Er is in Meerzicht genoeg te doen en dat is allemaal echt niet groots en meeslepend. Voorzitter, kan het college wat meer duiden wat er nu precies in Meerzicht gebeurt? En kan het college aangeven wanneer inwoners echt iets gaan merken van deze gebiedsontwikkeling? En is het mogelijk om, terwijl er aan die grootse plannen wordt gewerkt, ook al wat kleine stapjes te zetten? Zichtbare stapjes, door aan de slag te gaan met parkeerproblematiek, kapotte bestrating, vieze speeltuintjes, onveilige verkeerssituaties, noem het maar op. Kortom, met zaken waar inwoners van Meerzicht dagelijks mee te maken hebben. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Sandifort, dan wil mijnheer Van Steenis een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voorzitter, ik ben even benieuwd. Mevrouw Sandifort haalde het op zich al even aan in haar betoog, 2040 komt snel dichterbij. Ik heb net een betoog gehouden over waarom we heel snel een stip op de horizon moeten zetten die wat verder ligt, zeker omdat, zoals u zelf ook aangeeft, trajecten veel tijd kosten. Hoe kijkt u aan tegen zo'n aanscherping en het vastzetten van een nieuwe stip?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik ben uitermate tevreden over de stip die er ligt. Ik denk dat er een heel goede koers ligt. Ik denk dat er ontzettend veel te doen is. U haalde het zelf ook al aan, trajecten voor woningbouw duren zomaar acht tot tien jaar, dus ik heb liever dat we onze energie erop inzetten dit nu echt tot leven te brengen en hiermee aan de slag te gaan voordat we alweer die stip verder leggen, en verder leggen en verder leggen. Ik heb liever dat als we er wat dichterbij komen en wat meer het leven erin zien, we dan kijken 'wat wordt dan weer de volgende stap in het verlengde van deze koers?' Daar ben ik dan over een paar jaar graag weer bij.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, een korte vervolgvraag, want uiteindelijk heeft het te maken met capaciteit en de keuzes die we maken. Ik hoorde net wel iets over Meerzicht zeggen. Ik gaf net aan dat we ons ook al moeten gaan richten op Seghwaert, de volgende wijk die op de rol staat. Hoe kijkt u aan tegen uitbreiden of vergroten van de capaciteit om te zorgen dat we daar op tijd mee kunnen beginnen? Inclusief dus dat we met Meerzicht daadwerkelijk wat laten zien in de stad?

De **voorzitter**: mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat vind ik een lastige vraag, want ik kan niet zomaar inschatten 'dan moet er altijd maar meer capaciteit bij'. Je kunt ook kijken of je bij de keuzes die je maakt, andere keuzes wilt maken. Mijn fractie roept ook heel vaak 'waar zijn de doeners?' De mensen die gewoon die straat gaan fixen, die gaan kijken 'waar kunnen er hier misschien wel parkeervakken bij zonder dat het ten koste gaat van groen?' Misschien zijn er wel kansen voor mensen die gewoon daadwerkelijk in die wijken gaan kijken 'wat kan ik hier oplossen aan wat er op dit moment aan de hand is?' Terwijl er natuurlijk ook capaciteit moet zijn om daar wat grootser over na te denken, integraler over na te denken. Dus het is misschien niet per se meer, maar soms ook anders.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik nu over naar mevrouw Frinking, gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter. het CDA Zoetermeer is tevreden met de strategische agenda Zoetermeer 2040. En we zijn blij te zien dat de manier van werken en denken in de gemeente steeds meer in lijn is met de visie. In deze rapportage zien we terug dat de focus ligt op de lange termijn, integraal werken en denken en het verbeteren van de kwaliteit van Zoetermeer. En dat zijn belangrijke speerpunten voor het CDA.
Het is jammer dat we de staat van Zoetermeer nog niet hebben ontvangen voor deze bespreking. De kwantitatieve onderbouwing van de geleverde prestaties is belangrijk om te beoordelen of we op de goede weg zijn. We missen deze informatie om een compleet beeld te krijgen van de voortgang van de strategische agenda. We komen hierop terug in de raad, indien nodig.
We complimenteren de organisatie met de doorlichting van de ruim zeventig beleidsnota's en we zijn benieuwd naar de uitkomsten die in april beschikbaar komen. We gaan ervan uit dat we snel daarna de uitkomsten kunnen bespreken, zodat we de inzichten uit het onderzoek kunnen gebruiken om het bedrijf te optimaliseren.
Het programma Binnenstad loopt goed en we zijn tevreden met de voortgang van de verschillende projecten die in dit programma zijn opgenomen. In relatie tot het Dutch Innovation Park zijn we benieuwd naar de stand van zaken van de Innovatieprijs? Deze prijs is bedoeld om innovatieve bedrijven en organisaties in Zoetermeer te stimuleren. We vinden het belangrijk dat deze prijs snel wordt uitgereikt, zodat we de winnaars en hun successen kunnen delen met de rest van de stad.
Het is jammer dat het programma Entree vertraging heeft opgelopen. En de vertraging bij de ombouw van Terra Nova is frustrerend. We begrijpen dat het niet aan de gemeente ligt, maar het is wel een doorn in het oog. We vragen het college om extra aandacht te besteden aan dit programma, zodat de vertraging wordt ingehaald.
Wij zien verbeteringen in Meerzicht. De wijk wordt schoner, veiliger en groener en we zijn onder de indruk van de keuzekaart voor verduurzaming die in de Waterbuurt is ontwikkeld. Deze keuzekaart helpt eigenaren hun woning te verduurzamen. We vragen aan het college te bekijken of deze keuzekaart ook inzetbaar is in andere buurten met gespikkeld bezit.
We zijn ook blij dat vijf van de zeven initiatieven van het Sociaal Innovatiefonds van de grond zijn gekomen. Deze initiatieven dragen bij aan betere samenleving in Zoetermeer. We bespreken de twee initiatieven die nog niet gestart zijn bij de voortgangsrapportage programma's en projecten. We willen graag weten waarom deze initiatieven nog niet van de grond zijn gekomen en wat we kunnen doen om ze alsnog te realiseren.
We zijn verbaasd dat er geen aanvragen zijn gedaan voor het Fonds Zoetermeer 2040 om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen. Weet het college waarom er geen aanvragen zijn gedaan? Is er onbekendheid met het fonds of is de wijze van aanvragen te ingewikkeld? Kan het college dit onderzoeken? We vinden het belangrijk dat het fonds goed functioneert.
Net als D66 zijn we benieuwd naar de uitkomsten van het in 2024 te starten datateam. We vinden het belangrijk dat dit team op een verantwoorde manier met data omgaat. We willen graag weten met welke veronderstellingen en aannames wordt gewerkt. Gezien de commotie rondom de kinderopvangtoeslagaffaire, is dit belangrijke informatie. We gaan ervan uit dat de raad wordt geïnformeerd over de opbouw van datasets en de inzichten die hiermee worden opgedaan. We vragen het college om een plan te presenteren over de werkwijze van het datateam, inclusief de toezichtstructuur.
Zoals gezegd, is het CDA Zoetermeer tevreden met de voortgang van de strategische agenda. We kijken uit naar de verdere uitwerking van de visie en de concrete stappen die worden gezet om Zoetermeer mooier en beter te maken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Frinking voor uw eerste termijn. Dan gaan we over naar de heer Van der Snoek voor zijn eerste termijn.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. 'In sneltreinvaart krijgt de ruimtelijke strategie vorm', staat er in de rapportage. Helaas is dat nog niet altijd zichtbaar. De Binnenstad. Het programma draagt nu al bij aan de visie 2040. Wat wordt er dan volgens het college nu al bijgedragen? En wat is volgens het college de cultuurhistorische waarde van de binnenstad? Mijn collega, mijnheer Van Steenis vroeg daar ook al naar. Ik ben er ook heel erg benieuwd naar.
De Entree. Voorzitter, daar maken mijn fractie en de Zoetermeerders zich nog zorgen over. De beoogde stadswijk komt niet van de grond. We hebben grote behoefte aan die 4500 woningen. Waarom gaan wij niet werken en bouwen op onze eigen grondpositie? Bouwen op de stukken grond die we nu zelf bezitten en waarmee we een aanjagende rol vervullen? De bewoners kijken nu naar een skelet.
Wij kijken dan ook uit naar het nieuwe raadsvoorstel Strategisch aankopen.

En dan spoor 3. Drie wijken van de toekomst. Wijkverkenningen kosten een hoop geld en capaciteit die er nu niet is. Seghwaert wordt daarom in later stadium opgepakt. Maar voorzitter, de wijk verdient een upgrade. Aan welke termijn moeten de inwoners van die wijk dan nu denken?
Tot slot voorzitter, de participatie ruimtelijke strategie Zoetermeer. Wij hopen dat de Expo-ruimte in het voormalig pand van Happy Italy goed bezocht wordt. Tot zover de eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Snoek. Mijnheer Van Steenis heeft een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Even voor de zekerheid, ik hoor de heer Van der Snoek ook zeggen dat hij belang hecht aan op tijd starten met Seghwaert. Het is goed om het college te vragen naar de zienswijze, maar uiteindelijk gaan we zelf over het budget. Is mijnheer Van der Snoek het dan met mij eens dat als wij dat heel belangrijk vinden als raad, we er gewoon op moeten aansturen dat we voldoende capaciteit hebben om op tijd te starten met die wijk?

De **voorzitter**: De heer Van der Snoek, gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat vind ik een lastige vraag. U heeft hem net ook gesteld aan de collega's van de VVD. Het hoeft niet altijd geld en capaciteit te kosten, zichtbaarheid in de wijk, aanwezig zijn, alvast plannen op papier zetten, dat hoeft nog niet heel veel geld te kosten. Maar nu niets doen, is geen optie. Ideeën kunnen we hier met zijn allen ook ventileren. Dat hoeft niet per definitie nu al geld te kosten.

De **voorzitter**: De heer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Uiteindelijk niet veel geld, er staat natuurlijk heel duidelijk in de rapportage dat een goed wijkonderzoek wel degelijk geld en capaciteit kost. Dus het is een kwestie van keuzes maken. De vraag is: bent u bereid erover na te denken straks om te kijken of we met elkaar die opdracht zo willen aanscherpen dat er op tijd ruimte, tijd en geld wordt vrijgemaakt om op tijd met Seghwaert te starten.

De **voorzitter**: De heer Van der Snoek.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik hoor wat mijnheer Van Steenis zegt. Capaciteit en geld, daar ga ik niet over. Mijn vraag was nu concreet: aan welke termijn moeten de inwoners van Seghwaert denken? Ik zou dat eerst willen horen. Misschien dat we elkaar in een later stadium dan wel vinden. Ik wil eerst weten over welke termijn we het hebben.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat waren de vragen. Dank voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar mijnheer Van der Perk voor zijn eerste termijn.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank voorzitter. Zó! Zoetermeer ziet duidelijk meer vooruitgang dan vorig jaar. Dat lezen we niet alleen in de rapportage, maar dat zien we ook met eigen ogen in de stad. Neem Meerzicht, waar we onlangs als raad een bezoek aan brachten. Hier konden we de vordering van de eerste wijk van de toekomst zelf zien. de planontwikkeling van winkelcentrum Meerzicht en andere projecten, zoals grote duurzaamheidsopgaven in verschillende buurten, laten zien dat we op de goede weg zijn, maar we zijn er nog lang niet.
In dit verband zijn we ook benieuwd naar het groenonderhoud. Kan het college daar iets meer over zeggen?
We zijn ook blij dat de wijkverkenning Buytenwegh als tweede wijk van de toekomst van start gaat. Daar is nog veel werk te verrichten. We zijn benieuwd naar de aanpak van verduurzaming in gebieden met veel gespikkeld bezit. We hopen de successen uit de Waterbuurt als voorbeeld te zien in Buytenwegh, zeker voor de grondgebonden woningen.
Over Seghwaert willen we ook wat zeggen. Er is duidelijk behoefte onder de inwoners van de wijk Seghwaert om deze wijk aan te pakken. We snappen dat niet alles tegelijk kan en dat capaciteitsproblemen een rol spelen, toch willen we de nadruk leggen op de wens van de inwoners om Seghwaert niet te vergeten. Kan het college al ongeveer het jaartal noemen wanneer de verkenning voor Seghwaert start?
Zó! Zoetermeer is blij met de stappen naar datagedreven werken. Dit moet ons helpen om als raad de juiste keuzes te maken. Gebaseerd op feiten en op trends en niet op veronderstellingen. Wanneer

kunnen we de eerste resultaten verwachten? Daarnaast merken we een tegenstrijdigheid op: enerzijds omarmen we datagedreven werken en anderzijds verlagen we de frequentie van de Staat van Zoetermeer. Dit lijkt ons een gemiste kans voor continue monitoring en verbetering. Ziet het college een risico van mogelijk gemiste kansen door minder frequent monitoren en rapporteren van de Staat van Zoetermeer? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Perk voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar mevrouw Brouwer voor haar eerste termijn.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Bedankt voorzitter. Mijnheer Van Rumpt is inderdaad zojuist naar huis gegaan vanwege gezinsomstandigheden. Maar tot mijn grote geluk heeft hij een geschreven bijdrage achtergelaten die ik bij dezen voor zal dragen.
Voorzitter, de ChristenUnie-SGP bedankt de wethouder en de betrokken ambtenaren voor de rapportage van de stand van zaken strategische agenda Zoetermeer 2040. We zijn blij om te kunnen lezen dat er goede voortgang is geboekt. Zo zijn de eerste zaken in de afrondende fase en kunnen we aan de slag met nieuwe onderdelen. Door zo met elkaar te doen wat nodig is, zetten we goede stappen in de richting van onze visie voor hoe Zoetermeer er in 2040 uitziet. Laten we deze lijn met elkaar voortzetten, want 2040 klinkt zo ver weg, maar we zullen nu veel stappen moeten zetten om het resultaat ervan in 2040 ook te kunnen zien.
Het voorstel om de Staat van Zoetermeer niet meer jaarlijks op te stellen, begrijpen we. Veel consequenties van stappen die we met elkaar zetten, zullen een langere tijd nodig hebben om het resultaat zichtbaar te laten worden in cijfers. Maar we zijn wel benieuwd aan welke frequentie dan wordt gedacht.
Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar mijnheer Van den Boomgaard voor zijn eerste termijn.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. We spreken vandaag over de strategische agenda 2040, de agenda waarin de woningbouw als een van de aanjagers wordt gezien. Je zou nog verwachten dat dit betekent dat er volop wordt gebouwd voor de Zoetermeerder. Voor die jonge Zoetermeerder die al lange tijd op zoek is naar een eigen dak boven zijn hoofd, de verliefde stelletjes die niet kunnen wachten om samen te gaan wonen, maar ook onze inwoners op leeftijd die na het uitvliegen van de kinderen wel eens toe zijn aan een wat kleinere woning. Het doet me pijn om deze bubbel te moeten doorbreken. Maar dit is niet de realiteit. In werkelijkheid zien we namelijk dat de wachtlijsten steeds verder oplopen, zelfs tot termijnen van meer dan tien jaar. En zelfs als je op de wachtlijst staat, is het niet zeker dat je aan de beurt bent om een woning te bemachtigen. Woningen worden namelijk onttrokken aan de woningvoorraad omdat statushouders en asielzoekers deze woningen toegewezen krijgen. En dat zonder dat ze ooit op de beruchte wachtlijst hebben gestaan. We zien wederom dat de Zoetermeerder niet de prioriteit krijgt terwijl die dat wel verdient. In 2023 kwamen er meer dan tienduizenden asielzoekers naar Nederland en dit aantal zal alleen maar toenemen. De grenzen staan nog steeds wagenwijd open en door de invoering van de asieldwangwet zullen er steeds meer asielzoekers en statushouders in Zoetermeer opgevangen en gehuisvest moeten worden. Het doet me pijn om te horen dat onze inwoners, geboren en getogen in Zoetermeer, geen eigen plekje kunnen vinden in de stad waar zij zijn opgegroeid. De stad waar zij deel uitmaken van het voetbalteam, naar school gaan of werken, en waar zij hun sociale netwerk hebben opgebouwd. Het doet mij verdriet om te horen dat zij naar andere gemeenten moeten verhuizen of, tegen hun zin in, tot op late leeftijd bij hun ouders moeten blijven wonen. Hoe kan woningbouw als aanjager worden gezien als we te weinig bijbouwen en daarbovenop asielzoekers en Oekraïners voorrang geven op onze woningen? Zouden wij ons niet moeten inzetten om op te komen voor onze inwoners die verlangen naar een eigen plek in Zoetermeer, in plaats van ons te onderwerpen aan de wensen van het Europees Parlement? Het huidige beleid is volstrekt oneerlijk en onacceptabel naar onze eigen inwoners toe. De huidige vraagstelling en de asieldwangwet creëren een onhoudbare situatie die ten koste gaat van het welzijn van onze inwoners. Het creëert langere wachtlijsten, terwijl we juist bezig zouden moeten zijn met het inperken van deze lijsten en legt daarnaast nog eens meer druk op onze sociale voorzieningen, waaronder de gezondheidszorg en uitkeringen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, ik dacht eigenlijk 'laat mijnheer Van den Boomgaard maar even praten', maar u weet zelf ook dat 6% tot 10% van de woningen naar asielzoekers en statushouders gaat. Dat betekent

dus dat 90% tot 94% gewoon naar onze eigen inwoners gaat. Dus u kunt nu wel heel erg zielig doen dat u het heel erg sneu vindt dat we andere mensen geen kans geven. Maar u weet ook dat het niet zo is.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, het is een aanname dat ik zou weten dat het niet zo is. Als u het over een toename heeft van het aantal inwoners, dan weten we ook uit CBS-cijfers dat de toename van de inwoners juist door immigratie komt. Dat zij een enorme druk leggen op onze woningen en dat de woningwachtlijsten daadwerkelijk, en dat is feitelijk, alleen maar stijgen en stijgen en de wachttijden langer worden. En als u dat niet wilt zien, prima, maar dan zal ik proberen het in uw straatje te brengen. Als we iedereen willen huisvesten – en u gaat straks samen met GroenLinks, dat heeft u van de week aangekondigd, hartstikke mooi – waar blijft het groen dan? Want als we iedereen willen huisvesten betekent dat dat al het groen dat we als stad hebben, volgebouwd zal moeten worden. Dus ook in uw filosofie is het keuzes maken, waar kiest u voor? Wij van FVD hebben de keuze gemaakt: wij kiezen, via de voorzitter, in plaats van wat de PvdA doet, wel voor onze eigen inwoners.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis, ook nog een interruptie.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter, ik heb geen vraag, maar wel even een opmerking over migratiecijfers. Want dat is grotendeels arbeidsmigratie, kortom, migratie waarbij we ontzettend veel baat hebben omdat wij een arbeidstekort hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard en ik stel voor terug te gaan naar het onderwerp. Maar gaat u verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Daar wil ik toch op reageren. Wij van FVD zijn voorstander van een green card, dus als ergens behoefte aan is, dan kunnen we dat mooi daarin meenemen en beoordelen.
Het huidige beleid is volstrekt oneerlijk en onacceptabel naar onze eigen inwoners toe. De huidige taakstelling en asielwangwet creëren een onhoudbare situatie die ten koste gaan van het welzijn van onze inwoners. Volgens mij had ik dat al gehad.
FVD vindt het onacceptabel dat de Zoetermeerder benadeeld wordt in de eigen stad. Wij zijn van mening dat juist de Zoetermeerder met nauwe banden in eigen stad een woonruimte zou moeten kunnen vinden. Wij zullen ons blijven inzetten tegen het oneerlijke beleid dat op dit moment gevoerd wordt en we zullen de Zoetermeerder een stem blijven geven. En wij zullen de Zoetermeerder op 1 blijven zetten. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn. Dan mevrouw Bout voor haar eerste termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter. U kent de PvdA als constructief-kritisch en dat is vandaag ook zo. De gemeenteraad heeft in juni 2021 besloten om de voortgang van de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en de bijbehorende strategische agenda's eens per jaar in maart tijdens een raadsvergadering te bespreken en daarom bespreken we vandaag de voortgang door middel van de memo. Maar de visie bespreken we niet. Voorzitter, tijdens deze collegeperiode is de omgevingsvisie zelf nog nooit besproken. Dat is voor het laatst op 31 januari 2022 gebeurd, toen we de visie vaststelden. Dat was tijdens de vorige collegeperiode. Inmiddels is de samenstelling van de raad gewijzigd. Mijn vraag aan de wethouder is, net als vorig jaar, zullen we minstens één keer per raadsperiode de omgevingsvisie zelf tegen het licht houden? Ik kan dat doen door een agenderingsverzoek in te dienen, maar het zou mijns inziens het college sieren als het zelf de visie eens per jaar op de agenda zou zetten.
Voorzitter, ook de strategische agenda zelf bespreken we vandaag niet, want de strategische agenda 2024 moet nog opgesteld worden. Kan de wethouder, eventueel met een ruime marge, aangeven wanneer hij denkt of hoopt dat de nieuwe strategische agenda aan de raad wordt voorgelegd?
En dan is er in maart 2023 de derde Staat van Zoetermeer opgeleverd. In het eerste kwartaal van 2024 zou de volgende Staat van Zoetermeer opgeleverd worden. Is al bekend wanneer deze komt, want het eerste kwartaal loopt op zijn einde.
Dan spring ik door naar spoor 1, de doorlichting van het beleid. Maar liefst zeventig nota's zijn doorgelicht. Dat is een compliment waard, een hele prestatie en ik kijk ook echt even in de hoek van de ambtenaren. Zijn dat overigens alle nota's? Of zijn we dan bijvoorbeeld op 80%? Dat lees ik eigenlijk niet

terug in de stukken. En wanneer denkt het college in kaart te hebben gebracht welk beleid nog ontbreekt?
Dan spoor 2. In de binnenstad gebeurt veel maar De Entree ligt helaas de stil. In De Entree is de bestemmingsplanprocedure stopgezet. Geen enkel project uit De Entree staat op groen, behalve het transformatorstation van Stedin. De wethouder heeft hier onlangs zijn zorgen nog over geuit in de commissie plenair van 4 maart jl. en de PvdA deelt deze zorgen uiteraard.
Gelukkig gebeurt er wel veel in de binnenstad en daar staan de meeste projecten op groen, een enkele op oranje. Een project dat op oranje staat, is Markt 10. In de zojuist genoemde commissie plenair van 4 maart jl. heb ik gevraagd naar het PUK van Markt 10. De wethouder zou daar nog schriftelijk op terugkomen. Maar we hebben nog niets ontvangen. Dus nogmaals vraag ik aan de wethouder: hoe zit het met het PUK van Markt 10?
DIP groeit gestaag, las ik in de rapportage ruimtelijk fysiek. Ik hoop meer te horen over het initiatief voor studentenwoningen voor het DIP, want die moeten nu ineens in de Entree komen, maar daar ligt juist alles stil.
Over spoor 3 deel ik dan weer graag een compliment uit. Boven verwachting staan we op het punt om een wijkverkenning te starten in Buytenwegh, chapeau! En ook de derde wijk uit spoor 3, Seghwaert, wordt weer genoemd gelukkig, want deze ontbrak vorig jaar. Dus we zijn blij dat die er weer in staat. Kan de wethouder aangeven, en dat mag ook weer met een ruime marge, wanneer hij hoopt een wijkverkenning te starten in Seghwaert. Meerdere collega's vroegen hier al naar en ook ik, want de wijk holt snel achteruit. Is dat over een jaar, drie jaar, vijf jaar? Ik hoop dat de wethouder een klein doorkijkje kan geven.
Dan wil ik graag nog wat vragen over het Stadsfestival. Dat is geslaagd, lezen we. Mooi, maar het was ook te duur, te verspreid en te kort dag. Het college wil graag een vervolg op het Stadsfestival, maar niet eens per jaar. Aan welke termijn denkt het college dan wel?
En tot slot voorzitter, in de memo die we vandaag bespreken, staat, en ik quote 'In 2023 is er een start gemaakt om datagedreven beleidsontwikkeling vorm te geven. Dit is een belangrijke doelstelling uit het coalitieakkoord'. Einde quote. Nu heb ik het coalitieakkoord even uitgeprint voorzitter, en ik hoop dat de wethouder me dan kan aanwijzen waar dat dan staat. Want het staat heel stellig in deze memo, maar ik kan het niet vinden in het coalitieakkoord. Ook niet in een motie trouwens, of in een amendement. Dus dan kan het liggen aan de doorzoekbaarheid van ons raadsinformatiesysteem of ik kan zelf niet goed genoeg lezen in het coalitieakkoord. Of er is iets mis met mijn geheugen misschien, maar ik was toch even verbaasd over deze tekst in de memo. Ik hoor graag van de wethouder hoe het zit. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout voor uw eerste termijn. Daarmee kom ik aan het einde van de eerste termijn van de raad als het goed is. Er hebben zich geen andere sprekers gemeld. Ik heb het verzoek gekregen van het college voor een schorsing van een kwartier. Dat verzoek ga ik honoreren dus dat betekent dat we om 22.30 uur verder gaan. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en we gaan over naar de eerste termijn van het college. Er zullen verschillende portefeuillehouders het woord voeren, maar uiteraard eerst wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter dank. Ik lees die Visie 2040 regelmatig terug en dan word ik altijd blij van pijler 1, zin 2: een stad waarin iedereen zich thuis voelt. Dat is waar we met elkaar aan werken. Dat werd vandaag ook weer breed gezien. Dank daarvoor ook, want er wordt ook hard aan gewerkt. De complimenten zal ik zoals gebruikelijk ook weer doorgeven aan iedereen die daarmee bezig is.
Dan probeer ik zo veel mogelijk vragen te doen. Als u vragen mist, de voorzitter zei het al, komen ze wellicht aan bod bij een andere wethouder. Als we er dan toch nog eentje missen, hebben we ongetwijfeld nog een tweede termijn.
Een van de vragen die u regelmatig stelde was 'is het niet nu al tijd om te beginnen aan een nieuwe Visie Zoetermeer 2050?' Beperken we ons niet te veel met Zoetermeer 2040 en moeten we misschien de visie aanpassen? Dat deed mij denken aan het gedicht van Jules Deelder, Het heelal 'Hoe verder men keek, hoe groter het leek'. Zo voelt het ook een klein beetje, als een soort ontdekkingsreiziger die op zoek is naar die stip die hij op de horizon heeft gezet. Dan is hij halverwege en kan hij weer net wat verder kijken. Dus op de vraag 'hoe kunnen we nu zorgen dat we zo ver mogelijk stappen zetten?' zeg ik dan toch ook een klein beetje tegen mijn aard in – u kent mij als iemand die die houdt van visies en vergezichten – 'we zullen ook moeten blijven focussen en de kleine stapjes moeten maken omdat wie

zacht stapt, verder komt'. Dat is denk ik ook de beste manier om te zorgen dat het tempo niet te veel uit de plannen gaat. Daar waar het tempo wel uit de plannen gaat, hebben we misschien in het verleden ook af en toe wel eens een iets te grote broek aangetrokken. Daar moeten we dan nu weer eventjes goed op gaan letten.
U gaf ook een aantal keer aan dat de Zoetermeerders steeds meer betrokken worden. Dat is natuurlijk ook fijn om te horen. Een van de zaken waar het bij gebeurde was het Stadsfestival. Ik begrijp dan ook de vraag 'kunnen we dat niet ieder jaar doen?' Daarvan hebben we eigenlijk de vorige keer ook al gezegd 'dat is iets te veel van het goede' want we hebben best iets heel groots neergezet. We zijn aan het kijken hoe we dat wat beperkter kunnen doen, bijvoorbeeld door op verschillende plekken met kleine festivalletjes te werken. Hoewel u dat misschien nog niet meteen door heeft, dat is ook wat er bijvoorbeeld gebeurt op De Entree, waar we echt gericht wat dingen aan het neerzetten zijn. Ook de expo is zo'n nieuwe manier om te kijken hoe we de inwoners van de stad kunnen betrekken bij onze plannen en activiteiten. Vooralsnog zitten we eraan te denken om volgend jaar weer een wat groter Stadsfestival neer te zetten.
Een andere vraag die vaak terugkwam was 'wanneer wordt er nou gestart met de wijkverkenning Seghwaert?' En 'wanneer komt de nieuwe strategische agenda?' Die wil ik even samenvoegen, want ik denk dat we het beste in die strategische agenda even een goed doorkijkje kunnen geven van 'wat is nou een reële planning voor Seghwaert et cetera?' Die strategische agenda krijgt u ongeveer einde zomer. Mijnheer Ekkelenkamp vroeg 'is er een kans op minder beleid?' En ja, die is er. De doorlichting heeft laten zien dat een groot aantal van onze beleidsstukken redelijk up-to-date is, of een kleine aanpassing behoeft, maar er is ook een aantal beleidsstukken waarvan we zeggen 'die hebben we niet meer nodig. Daar kunnen we afscheid van nemen'. Of een paar die we kunnen samenvoegen omdat dat beter past bij de tijd en de visie. Morgen zit daarover een memo in het college. Dus als ik goed mijn best doe, krijgt u dat later deze week toegestuurd.
Dan het vergroenen van de binnenstad. Dat ligt een heel klein beetje aan het aan het weer en aan de mijnheer van het groen, voor wie ik nu even geen ander woord heb. Maar dat zal ongeveer Q2-Q3 worden.
U heeft ook naar de stand van zaken van de innovatieprijs gevraagd. We starten in april met de hele uitvoering en ook de reuring eraan geven omdat niet zozeer alleen het uitreiken van de prijs iets is, maar vooral ook het idee dat we met elkaar gaan zoeken naar die innovatieve bedrijven, dat we van elkaar gaan leren et cetera. Dus we hebben er een soort traject van gemaakt, van april tot en met 15 november a.s. op de Dag van de Ondernemer wanneer we de innovatieprijs zullen uitreiken.
Er werd ook gevraagd naar De Entree. Met een klein beetje pijn in mijn hart moet ik zeggen 'De Entree ligt niet stil'. Het feit dat wij aan de buitenkant weinig zien, wil niet zeggen dat er niet heel hard wordt gebouwd aan de achterkant. Er is veel meer tijdelijke voorziening dan een tijd geleden. We zijn hard bezig met kijken naar andere programmeringen. Er zijn twee Wvg's opgelegd. Dat weet u. Er is nog een aantal andere zaken die we achter de schermen met elkaar proberen. Ik heb in de raadsvergadering van twee keer geleden, of misschien was het een commissievergadering, een kleine update gegeven die wordt gevolgd door een memo dat ook aanstaande dinsdag, dus morgen, in het college komt dus ook ongetwijfeld later deze week uw kant op komt.
Het CDA vroeg 'hoe zit het nu met die aanvragen voor het innovatiefonds en kunnen we daar onderzoek naar doen?' Ik denk dat we daar nu ook wel kunnen constateren dat het ongetwijfeld begint met een onbekendheid in de stad, dus ik ga kijken hoe we daar meer bekendheid aan kunnen geven zodat daar wat gebeurt.
Mijnheer Van der Snoek. U vroeg 'wat draagt de binnenstad nu bij aan de Zoetermeer 2040 visie? Alleen al het feit dat we op vier à vijf plaatsen hijskranen hebben staan waar gebouwd wordt aan huisvesting is, denk ik, al stap 1. Tegelijkertijd zijn we ook aan het kijken naar hoe we de voorzieningen mee kunnen laten groeien met de extra bewoning. U maakte ook een link naar het bouwen op eigen plekken. We hebben nu ook met de Ondineschouw en de Engelandlaan in de prioritering om te kijken wat we daar voor stappen kunnen zetten, we hebben we net de buurtvisie afgerond voor de Luxemburglaan. Dus daar kunnen we dadelijk ook een volgende stap zetten. Daar is van alles aan de hand. En wat dan de cultuurhistorische rol is van de binnenstad, vind ik een lastige vraag om te beantwoorden. Ik denk dat iedereen dat anders ervaart. Maar volgens mij zijn de meeste van de Zoetermeerders niet zozeer hier geboren, maar zich wel langzamerhand thuis gaan voelen. Ik denk dat een bruisend stadshart daar zeker aan bijdraagt, nu en ook in de toekomst.
En u kijkt uit naar het strategisch aankoopbeleid. Wij hebben dat stokje opgepakt enige weken geleden, dus daar zijn we nu ook druk mee bezig. We kijken ook meteen of we de link kunnen leggen, niet alleen naar de gebiedsontwikkelingen, maar bijvoorbeeld ook naar de ontwikkeling van de bedrijventerreinen.
Dan waren er een paar vragen die zo meteen terug zullen komen. En mevrouw Bout tot slot. U zegt ' de visie'. En mevrouw Bink had ik ook nog, daar kom ik ook nog op terug. Mevrouw Bout vroeg 'de visie

bespreken we niet, zullen we die niet eens een keer één keer per jaar tegen het licht houden?' U vraagt mij 'het zou u sieren als u het stokje oppakt'. Maar het college heeft deze visie van de raad meegekregen als kader. Zoals ik zei, het gaat ook om focus en op een gegeven moment om het doorzetten van de visie en alles wat eraan vasthangt. Ik zou zelf voorstellen om het één keer per bestuursperiode op de agenda te zetten, zodat je ook wat kunt overdragen aan de raad die die na u komt.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Briljant, dat is precies wat ik vroeg aan u. Ik heb het niet gehad over een keer per jaar. Ik heb gezegd 'één keer per raadsperiode'. Dus ik ben het helemaal met u eens. Fijn dat u met het idee komt.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Maar voorzitter, dan zeg ik ook dat de raad over zijn eigen agenda gaat, dat zeg ik altijd. De raad gaat over zijn eigen visie. Ik heb van de raad, denk ik, een heel mooie opdracht gekregen samen met het college, om aan Zoetermeer 2040 te werken. Een visie die door het grootste gedeelte van de raad werd gedragen. Ik zou zeggen, aan het einde van de periode kunt u met elkaar eens even kijken wat u wilt overdragen aan de volgende generatie raadsleden.
En dan de staat van de stad Zoetermeer. Die heeft wat vertraging opgelopen, met name bij het Bureau Louter, dus we gaan met hen in gesprek over wanneer die komt.
Mevrouw Bink, u had het nog over de subsidies op het Dutch Innovation Park en u sprak uit 'het park loopt op subsidies'. Dat is een beetje onhandige formulering van ons. We hebben bedoeld te zeggen 'ze hebben zo veel subsidie binnengehaald dat het zichzelf eigenlijk aan het bedruipen is, maar dan op subsidiegeld'. Dus dat dat wat minder geld van ons kost, maar anderen daar nu heil in zien en daarin willen investeren. Dan is dat ook nog maar een betrekkelijk klein deel van alle investeringen die überhaupt in het park gedaan worden. Bijvoorbeeld door de nieuwe bedrijven of door de grootste eigenaar PingProperties.

De **voorzitter**: Ik zag mevrouw Bout nog voor een interruptie.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, de wethouder heeft het over de Staat van Zoetermeer. Die heeft wat vertraging bij Bureau Louter opgelopen. Dat is prima, maar hebben we het dan over drie weken, drie maanden? Kerst 2024? Kunt u daar een klein beetje meer over toelichten?

Wethouder **Iedema**: Sorry voorzitter. Ik zal in de tweede termijn als u daar behoefte aan heeft er nog iets preciezer over zijn, maar dit gaat over weken.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema. Dan zijn er nog twee interrupties, voor u wegrent. Mijnheer Ekkelenkamp eerst, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Bedankt voorzitter. Ik had nog een vraag gesteld over datagedreven werken en daar heeft u nog geen antwoord op gegeven en over de woonvisie die wordt ontwikkeld en of die ook van toepassing wordt op De Entree.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dan herhaal ik even de tweede zin van mijn hele betoog. U heeft meer vragen gesteld dan die ik nu heb beantwoord. Maar de rest van het college komt nog aan het woord, dus ongetwijfeld komen er meer antwoorden dan waarom u heeft gevraagd.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, sorry, mijnheer Iedema, maar ik zie u toch een beetje als het gezicht van deze visie. Vandaar mijn vraag.

De **voorzitter**: Dat is een compliment, denk ik maar. Mevrouw Frinking, gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Mijn vraag ging ook over het datagedreven werken en voordat we straks het hele rijtje zijn afgegaan en uiteindelijk blijkt dat u toch degene bent die het antwoord moest geven, was

dat even de vraag: wie gaat het antwoord geven? Dan weet ik bij wie ik weer moet opletten.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Dat gaat mevrouw Van der Meer doen en dat is niet de laatste in dat rijtje, dus als er iets afvalt, kunt u wethouder Velzen nog op alles bevragen.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Oké, die krijgt alle ballen. Dank u.

De **voorzitter**: Daarom is hij ook de Benjamin van het college. Wethouder Weerwag, gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb twee vragen te beantwoorden, dat alvast als voorschot, waaronder die van de SP van mijnheer Velner. U vroeg naar de woningcorporaties en de relatie met De Goede Woning en specifiek naar een aantal straten in de Bossenbuurt. In feite is dat een aangelegenheid tussen de woningcorporaties en de bewoners. Het is wel zo dat we op het moment dat wij ook signalen ontvangen, altijd wel in overleg treden met woningcorporaties tijdens de bestuurlijke overleggen die we ook hebben, onder andere rond de lokale prestatieafspraken. Dus dat wordt altijd wel gevolgd. Maar ik zou u toch in eerste instantie willen verwijzen naar dat overlegorgaan als woningcorporatie en inwoners.
Mijnheer Ekkelenkamp heeft een vraag gesteld over de woningbouw als aanjager in relatie tot De Entree. Het antwoord daarop is volmondig ja. Dat geldt eigenlijk voor heel Zoetermeer. Dus daar ligt zeker ook een relatie met woningbouw als aanjager.
Dat waren mijn antwoorden.

De **voorzitter**: Nog niet helemaal, zie ik. Mevrouw Bink en dan mevrouw Bout.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter dank u wel. In het memo staat iets over een stadswijk in het Dutch Innovation Park. Dan hebben we het ook over woningen. Die woningen komen in De Entree. Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Doelt u dan op de woningen voor de jongeren? Want eigenlijk is Dutch Innovation Park een onderwerp van mijnheer Iedema en De Entree ook. Maar ik probeer u dan toch een beetje te helpen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Nou ja, u gaat een stadswijk ontwikkelen op het Dutch Innovation Park. En de woningen, zo staat in het stuk, komen waarschijnlijk in De Entree. Ik vroeg me af 'hoe moeten we dat zien?'

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ik vond het sowieso interessant om te horen dat ik die wijk ga ontwikkelen. Volgens mij doen wij als wethouder niet echt aan de ontwikkeling, maar dat doen wij via onze partners en ontwikkelaars. Maar ik denk dat we deze vraag dan even parkeren voor de tweede termijn van mijnheer Iedema.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik had een identieke vraag want de studentenwoningen die in DIP zouden komen worden verplaatst naar De Entree en daar ligt juist alles stil, zei ik. Dus ik vroeg me ook af hoe dat kon. Dus ik hoop daar dan nog van mijnheer Iedema iets over te horen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Die vraag zal goed zijn verstaan. Wethouder Weerwag nog?

Wethouder **Weerwag**: Nee hoor.

De **voorzitter**: Dank u wel. Als er verder geen vragen zijn, gaan we nu over naar wethouder Van der

Meer. Dit heeft wat damage control van de griffier nodig, maar gaat uw gang, wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik kom het vooral even hebben over datagedreven werken. Dat ging alle kanten uit. Ik heb de meeste data nu om mijn nek hangen. Om te beginnen, waar het staat: hoofdstuk 16, pagina 21, onderaan staat 'digitalisering en het verbeteren en versnellen van informatie zijn speerpunten om onze dienstverlening zo goed mogelijk in te richten'. Dat bedoelen wij ermee als we zeggen dat wij datagedreven werken en dat wij dus... ja, mevrouw Bout, ik heb u al gezien. Ik wacht maar even.

De **voorzitter**: Volgens mij ben ik de voorzitter. Mevrouw Bout, een interruptie.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, maar daar staat dus niet dat dat datagedreven informatie en datagedreven beleid is. Dat staat er gewoon niet. Ik snap...

Wethouder **Van der Meer**: U heeft volkomen gelijk...

De **voorzitter**: Graag via de voorzitter, anders gaat het helemaal niet meer. Mevrouw Bout eerst en dan mevrouw Van der Meer weer.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik denk ook wel dat we via digitalisering het een en ander willen verbeteren, maar dat kan op 300 miljoen manieren en dat wil niet zeggen dat het dus datagedreven is. Dat staat er gewoon niet.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, ze heeft volkomen gelijk. We zijn in ieder geval aan het proberen om te kijken of we zo goed mogelijk kunnen meten wat onze inspanningen voor effect hebben en of we dat op een manier kunnen doen, zodat we dat kunnen terugbrengen als we een beleidsprogramma of een gebiedsprogramma hebben en we daar goede indicatoren bij kunnen verzinnen, zodat wij uiteindelijk los kunnen komen van Louter en zelf kunnen zien of we er wat mee opschieten. Er loopt een aantal dingen door elkaar, want ik hoor verschillende mensen vragen 'hoe zit dat met die data?' Dan denken mensen toch weer gauw aan gegevensuitwisseling. Dat staat een beetje los van dit verhaal. Want aan de ene kant wil je bijvoorbeeld weten wanneer we in Buytenwegh een aantal dingen veranderen, of dat ertoe zal leiden dat het daar beter gaat met onze bewoners die daar zitten en we dat straks terugzien in het rapport van Louter. Dat proberen we nu ook zelf boven tafel te krijgen door dingen te meten. Er komen geen rapportages vanuit het datateam, maar we gaan er wel mee aan de gang om te kijken of we de goede indicatoren kunnen verzinnen bij alle programma's. Dat staat nog in de kinderschoenen, want dat is echt een ontwikkeling die wij met zijn allen moeten doormaken.
Los daarvan hebben wij natuurlijk gegevensuitwisseling die nodig is, die bijvoorbeeld over mensen gaat, al dan niet met algoritmes. Algoritmes proberen we echt heel erg te vermijden. Maar we proberen wel bijvoorbeeld bij jeugd op buurtniveau met toegang te werken. Dat betekent dat er sprake moet zijn van gegevensuitwisseling door verschillende partijen. Als je met elkaar wilt kijken naar 'wat is het beste voor dit kind, dit gezin?' moet je goed kijken naar hoe je dat aanpakt. Een van de dingen die daar heel erg goed bij helpen is aan de ouders toestemming vragen om het over bepaalde dingen te hebben. Dan weet iedereen waar hij aan toe is. Om dat goed in kaart te brengen, doen we bij al die dingen waar gegevens over mensen worden uitgewisseld, een DPIA. Dat is in goed Nederlands data protection impact assessment en dat wordt helemaal uitgelopen.

De **voorzitter**: Dat is een goed moment voor een interruptie. Ik ga eerst naar mijnheer Ekkelenkamp, anders komt er geen punt. Mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, voorzitter, dank alvast voor dit deel van het antwoord. Dat is, denk ik, een goede zaak. Het is nog wel even de vraag – want ik hoor u zeggen 'dan hoeven we niet meer terug te vallen op bijvoorbeeld het Bureau Louter – of wij voldoende kwalitatief personeel in huis hebben om dat allemaal te kunnen doen. En moeten we ook niet samenwerking zoeken met andere gemeenten in dezen? Want het is natuurlijk heel complex waar we dan mee bezig gaan.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Het staat in de kinderschoenen, dus dit gaat gewoon nog heel wat jaartjes duren en we zullen daar gewoon aan moeten gaan bouwen. Dus ik zal echt niet zeggen dat we volgende

week Bureau Louter niet meer...

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, dat zag ik, dus nu heeft u het gemist.

De **voorzitter**: Ik ga wel even naar een interruptie van mevrouw Frinking, gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Goed om even deze analyse van u te horen, maar wanneer ontvangen we de eerste rapportages uit die datateams? Want dat staat ook in de stand van zaken. Heeft u daar ook meer zicht op?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Het is niet de bedoeling dat u rapportages krijgt vanuit het datateam, maar dat u het gaat merken in de manier waarop wij de effecten van beleidsprogramma's en gebiedsprogramma's gaan meten. Dus wij gaan niet alles wat daarachter zit allemaal in rapporten zetten. Dus u moet het gewoon nog even afwachten om te kijken hoe de eerste resultaten daarvan tevoorschijn komen. Het is niet zo dat we dat allemaal al helemaal in kannen en kruiken hebben. Dat zijn we allemaal aan het inrichten. Het is ook niet de bedoeling om u voortdurend heel veel pagina's met allerlei data te geven, maar juist de effecten die we kunnen meten zodanig in indicatoren te zetten dat we met elkaar heel goed in beeld krijgen wat we aan het doen zijn.
Maar ik probeer even uit elkaar te houden dat we gebiedsprogramma's en effecten en indicatoren gaan maken en dat we natuurlijk ook gegevensuitwisseling hebben over personen en dat dat eigenlijk twee gescheiden onderwerpen zijn, want een heleboel van wat we aan data kunnen verzamelen, kunnen we gewoon bij het CBS en dat soort bronnen vandaan halen. Dus daar komen geen persoonsgegevens aan te pas. Dat de statistische informatie.

De **voorzitter**: Ik kijk rond. Ik voor dat u verdergaat met de volgende vraag, wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik heb niet heel veel meer. Het enige is dat ik in aanvulling op wat mijnheer Iedema zei, kan zeggen: er is een inventarisatie gedaan naar de cultuurhistorische waarde en het rapport daarvan verwachten we voor de zomer naar u toe te kunnen sturen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer, dan ga ik over naar wethouder Ter Laak. Gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Dank u wel voorzitter. We zijn met Zoetermeer 2040 als eerste gestart in de wijk Meerzicht. We zijn als eerste ermee gestart de hele visie 2040 integraal toe te passen op de wijk Meerzicht. Dat betekent dat we echt kijken 'wat is onze langetermijnvisie eigenlijk vanuit het stadhuis, vanuit de theorie, en wat moet er nu ook de kleine termijn, dicht bij mensen, in de leefwereld van mensen gebeuren?' Die combinatie proberen we te maken in Meerzicht. We combineren daar heel nadrukkelijk veranderingen en vernieuwingen op het gebied van het Fysieke Domein en het Sociale Domein.
Er gebeurt ontzettend veel in Meerzicht. Recent, 6 maart jl., bent u ook alle uitgenodigd geweest op een werkbezoek in Meerzicht en daar heeft u dat ook kunnen zien.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u. Ik wachtte even tot u daarover begon, want daar heb ik toch wel een vraag over. We hebben een heel mooie wandeling gehad. We hebben heel veel mooie organisaties gezien en mensen gesproken. Het verhaal van de Waterbuurt is vandaag al een paar keer genoemd. Maar ik heb die middag ook gehoord dat we dus gaan proberen in tien jaar 300 woningen te transformeren. Toen dacht ik '300 maar?' Ik had een veel hoger aantal verwacht, met zo'n groot plan, met tien jaar lang, met zo veel nood in de stad. Is het echt zo dat we maar tot 300 woningen komen of heb ik dat verkeerd begrepen?

De **voorzitter**: Wethouder ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Ik weet niet helemaal precies om welke 300 woningen het gaat, maar ik neem aan dat het gaat over het aanpassen van het bestaande woningaanbod dat er nu is, om die anders in

te delen. Dus niet over het verdichten of de nieuwbouw die er nog komt in de stad. Ja, dat klopt. Dat staat in de plannen die we nu hebben samen met de woningbouwcorporaties om daartoe te komen. Ik denk dat het goed is om in dat kader even te zeggen: we zijn bezig met het ontwikkelperspectief Meerzicht dat echt een uitwerking is van dat gebiedsprogramma Meerzicht met heel concrete plannen waarin we ook in deelgebieden aan de slag gaan. Eigenlijk vergelijkbaar met de binnenstad, waar we ook in deelgebieden aan de slag gaan. Dat komt deze zomer naar u toe. Dat is denk ik ook een heel goed moment om hierover verder met elkaar van gedachten te wisselen; kan er meer, zou er meer moeten kunnen en waar zou dat dan kunnen?
Zoals ik al zei, er gebeurt ontzettend veel in Meerzicht. Ik vond het ook heel erg prettig dat u langs bent geweest en dat ook heeft kunnen zien. Er verandert ook echt heel veel voor de inwoners van Meerzicht. Soms gaat het langzaam, soms gaat het snel. Soms is het naar wens van mensen, soms wat minder. Ontwikkelingen die er bijvoorbeeld zijn, zijn op Oostergo, Westergo, maar ook het Zalkerbos en Hart van Meerzicht. Hart van Meerzicht is zo'n project waar we woningen toevoegen en waar we dankzij de subsidie die collega Weerwag en ik in ontvangst hebben mogen nemen van de provincie, ook die omgeving kunnen aanpakken, dus ook de buitenruimte echt een upgrade kunnen geven. Ook dat is ontzettend belangrijk om te zorgen dat de leefomgeving schoon en heel is. Dat pakken we op dit moment heel actief aan. De VVD vroeg daar heel specifiek naar. We lopen, schouwen samen met inwoners door bijvoorbeeld de Waterbuurt en dan kijken we 'wat is er stuk, wat moet er gemaakt worden?' Dat laten we dan ook op heel korte termijn repareren. Dat doen we samen met stadsbeheer en samen met de woningbouwcorporaties.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het is goed om te horen over die schouw. Ik had dat ook al begrepen, maar is er dan ook al een voorbeeld van iets dat concreet is gerepareerd of opgepakt? Want daar ben ik eigenlijk een beetje naar op zoek. Waar kunnen we nu, vandaag, morgen laten zien dat we bezig zijn?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Volgens mij sluit dat heel goed aan bij de voorbeelden die u gaf. Spullen die kapot zijn, bijvoorbeeld in de openbare ruimte, bankjes noemde u zelf, maar ook hekjes, hekwerken, bordjes die omgevallen zijn. Die repareren we en we maken het snel weer heel. We doen het ook echt samen met de bewoners en ik denk dat dat het mooie is van de aanpak in Meerzicht, dat we echt bezig zijn om te bouwen aan die aan die buurten, aan die gemeenschappen en te zorgen dat mensen zelf ook meelopen. We zien dat ook rondom diverse flats in de Bossenbuurt. Daar lopen mensen zwerfvuil op te ruimen en dat zorgt ook dat ze heel adequaat meldingen maken van dingen die stuk zijn en wij, samen met stadsbeheer, zorgen dat we dat heel snel maken. Dus dat doen we anders dan in andere wijken op dit moment. Maar u vroeg het heel expliciet en ik gaf net eigenlijk het antwoord al dat het ontwikkelperspectief op basis van het gebiedsprogramma Meerzicht eraan komt. Dat komt deze zomer naar u toe en daarin is ook expliciet aandacht voor die buitenruimte. Want ik ben het helemaal met u eens dat als die buitenruimte schoon en heel is, geeft dat echt een upgrade en een boost aan die wijk.
U vroeg ook heel expliciet 'wat merken de inwoners van Zoetermeer daar nu al van, of al Meerzicht?' Ze merken dat bijvoorbeeld doordat we het gebied rondom het Fonteinbos hebben opgeknapt. Dus daar is de groenvoorziening aangepast en schoongemaakt. We hebben het Kraaijeveld een upgrade gegeven. Dus zo zijn we bezig om gebieden echt een heel fysieke upgrade te geven. Als een omgeving schoon en heel is, blijft het ook schoner en heler.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel. Voorzitter, een korte vervolgvraag. Gaat dat snel genoeg naar uw wens? Heeft u genoeg capaciteit? Het woord viel al eerder, zijn er genoeg doeners die dat in de stad in die wijk specifiek aan het doen zijn?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Ik vind het best een lastige vraag, want ik ben eigenlijk geneigd om te zeggen 'nooit genoeg'. Als ik heel eerlijk ben, vorige week was ik in Meerzicht – ik moest naar een vergadering toe, dus dan ga ik er doorheen – en ik weet hoe hard er gewerkt wordt. En dan loop ik langs die flat en denk ik 'ja, het zou hier gewoon netter moeten zijn'. Het is best lastig, want het gaat ook over geen

spullen vanaf de galerijen naar beneden gooien, geen sigarettenpeuken naar beneden gooien. Dus we zijn er heel consequent mee bezig om inwoners daarop aan te spreken. Of we daar meer mensen en meer kracht bij kunnen gebruiken? Altijd.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

Wethouder **Ter Laak**: Ja, dan ga ik door naar een andere vraag die is gesteld. Die ging over het Sociaal Innovatiefonds en die kwam van het CDA. We zijn van start gegaan met het Sociaal Innovatiefonds. In de eerste aanleg hebben we zeven projecten geselecteerd om daarmee aan de slag te gaan. Vijf zijn volledig uit de startblokken en twee stagneren op dit moment. Een is de basisbaan en de ander is Onder de pannen. Over de basisbanen, dat is een samenwerking samen met De Binnenbaan. We zijn heel hard aan de slag om daar naar innovatieve werkwijzen te komen. Maar eigenlijk stagneert dat op dit moment. Het lukt ons niet om daaraantoe te komen. We hebben nu wel gezegd 'voor de zomer nemen we de beslissing wel doorgaan of niet doorgaan'. Dan zal u daar ook over geïnformeerd worden. Voor Onder de pannen geldt min of meer hetzelfde. Net iets anders. Dat is een samenwerking met de woningbouwcorporaties. Dat moet ook van de grond komen. Ook dat stagneert. We hebben binnenkort weer overleg daarover. Mocht dat nou niet lukken, wordt u ook daarover voor de zomer geïnformeerd.

De **voorzitter**: Dank u wel, o, interruptie. Mevrouw Frinking, gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): We kunnen het ook in het volgende overleg in de commissie over de programma's en projecten hebben, maar dan misschien even kort iets aangestipt: is duidelijk wat dan de stagnatie is? Zijn bijvoorbeeld de ideeën niet innovatief genoeg of is daar een gebrek aan capaciteit hierin? Is er iets aan te geven over waar de stagnatie in zit?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Als het gaat over Onder de pannen. Daar hebben de woningbouwcorporaties een ander... Dat is een landelijk project en wij willen graag dat landelijke project hiernaartoe halen en de woningbouwcorporaties kijken daar anders naar. Die zien de toegevoegde waarde op die manier niet zitten. Dus daar moeten we het goed over hebben; hoe kunnen we dat dan wel voor elkaar krijgen? We hebben de woningbouwcorporaties daarbij nodig.
En voor De Binnenbaan en de voorstellen voor basisbanen. Daar zit nog net niet de vernieuwing in. Eigenlijk is het meer van hetzelfde en dat is niet de afspraak die we hebben gemaakt met u in het raadsvoorstel voor de sociale innovatie.

De **voorzitter**: Geen andere vragen meer? Dan dank ik wethouder Ter Laak voor haar bijdrage en dan hebben we wethouder Velzen. Gaat uw gang.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik mag de rij sluiten aan het einde van de eerste termijn en na de eerste termijn komt ook nog een tweede termijn als dat nodig is. Dus alle vragen die niet beantwoord zijn, kunnen daar mooi in landen.
Ik sluit af met een vraag mijn kant op over de keuzekaarten in de Waterbuurt. De waardering voor die keuzekaart is mooi om te horen. Het is inderdaad een mooie vondst die we daar gedaan hebben om dat zo samen met de aannemer te doen daar. Het is nog te vroeg om een conclusie te trekken over de vraag of dat schaalbaar is. We zijn er in de Waterbuurt toch volop mee bezig. We verkennen nog een drietal andere plekken waar we dat eventueel ook zouden kunnen doen. Daarom kunnen we nu nog niet zeggen of dat nu schaalbaar is of niet. Dat volgt later, als we ook wat meer ervaringen op wat andere plekken hebben opgedaan. Maar we hebben dus nadrukkelijk ook de blik naar buiten om te kijken 'kunnen we dat nu elders in de stad ook doen?' Dus dat heeft onze aandacht.

De **voorzitter**: Geen vragen? Dan dank ik wethouder Velzen voor zijn beantwoording en daarmee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van het college. Het is inmiddels 23.01 uur, zeg ik erbij. De vergaderingen eindigen normaal om 23.30 uur. Ik zou normaal met u overleggen of u nog verder wilt gaan. Mijn voorstel is wel om nu nog door te gaan en deze vergadering af te ronden. Dat betekent wel dat we een beroep doen op uw inschikkelijkheid. Dus als u dat goed vindt, dan gaan we daar nu mee verder en gaan we de agenda afronden. Dan gaan we naar de tweede termijn van de raad, want daar zou ik dan mee willen beginnen. Dan ga ik het lijstje af en ga ik eerst naar mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Hartelijk dank aan het voltallige college voor de antwoorden. We kijken uit naar de nieuwe strategische agenda aan het eind van de zomer. Qua opwarming van de aarde kan dat in oktober zijn, maar ik hoop dat het eerder is. Hopelijk weten dan bijvoorbeeld de inwoners van Seghwaert waar ze aan toe zijn. En later dit jaar komt het tweede deel van de Visie Zoetermeer 2040, de ruimtelijke strategie. Het zou heel mooi concreet zijn als we die als raad op 4 november van dit jaar kunnen vaststellen.
Tot slot voorzitter, nog en woord over de visie. Ik hoop wel dat de kleine stapjes die het college wil zetten in de goede richting gaan. Aan de andere kant, als het toch met kleine stapjes gaat, zullen we ook niet ver uit koers liggen. Alleen wel op grote afstand van de stip, vrees ik. Hopelijk geeft dit voor inwoners en bedrijven voldoende zeker over waar we met de stad naartoe gaan en – wat voor mijn fractie GroenLinks heel belangrijk is – of we als Zoetermeer op tijd een circulaire economie hebben kunnen opbouwen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Velner nog tweede termijn?

De heer **Velner** (SP): Ik ben in ieder geval blij met het aantal stukken dat onze kant op zal komen op korte termijn. Het ontwikkelperspectief voor Meerzicht en de cultuurhistorische waarden. Ik heb nog een vraag open staan, die heeft betrekking op participatie, wat er gaat gebeuren met de inbreng van inwoners en hoe dat teruggekoppeld wordt vanuit het college.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bink, tweede termijn?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, eigenlijk niet. Ik denk dat ik nog antwoord krijg van wethouder Iedema en dan ben ik, afhankelijk daarvan, gewoon tevreden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank voorzitter. Dank ook aan het college voor het beantwoorden van al mijn vragen, om het maar zo te zeggen. Ik heb geen behoefte aan een verdere tweede termijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, geen behoefte aan een tweede termijn. Mevrouw Frinking, gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Voorzitter, dank u. Ontzettend fijn dat die innovatieprijs eraan komt, dus complimenten daarvoor. Ook dank dat uitgezocht wordt hoe we Fonds Zoetermeer 2040 nog beter onder de aandacht kunnen brengen.
Het antwoord over het datateam is me nog niet helemaal duidelijk maar misschien kan het college daar nog een memo van maken of iets sturen om uit te leggen hoe dat nu precies in zijn werk gaat. Dan weten we het allemaal. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Frinking. De heer Van der Snoek. Geen behoefte. Mijnheer Van der Perk? Geen behoefte. Mevrouw Brouwer, tweede termijn.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik heb eigenlijk geen tweede termijn maar ik vraag me af of ik niet goed heb opgelet of dat niet verteld is aan welke frequentie we denken voor de Staat van Zoetermeer.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard nog een tweede termijn? Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Zeker voorzitter, ik heb totaal geen antwoord gekregen op mijn vragen hoe dan de woningbouw de aanjager is voor de Zoetermeerder. Dan eventjes terugkomend op de 6% waar mevrouw Bout het over had, als we dat in cijfers terugrekenen: we hebben 20.000 sociale huurwoningen in Zoetermeer, als 6% daarvan per jaar dus gaat naar asielzoekers, statushouders et cetera, zijn dat 1200 woningen en we bouwen er per jaar gemiddeld 200-250 cumulatief gezien, de afgelopen vijf jaar. Dat betekent dus dat de woningtekorten voor sociale huur enorm toenemen elk jaar, dus dat we elk jaar gewoon drie jaar bijplussen voor de Zoetermeerder aan sociale huurwoningen, dus dat die wachtlijsten blijven oplopen in dit geval. Dus als de woningbouw een aanjager is, hoor ik graag dit keer wel een reactie van de wethouder.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik wil een kleine opmerking maken over de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer. Die heeft hier zijdelings mee te maken en mijn partij is blij met wat we daarin zien. Dus dat is in ieder geval fijner dan de omgevingsvisie waar we ooit tegen hebben gestemd, dus dat stemt hoopvol.
Er liggen nog drie vragen open en ik denk dat ze misschien allemaal voor mijnheer Iedema zijn. Maar dat weet ik niet zeker. Ik heb gevraagd naar de PUK van Markt 10. Daar heb ik twee weken geleden ook al naar gevraagd en ik ben benieuwd of daar al antwoord op is want die was in het eerste kwartaal van 2024 beloofd.
En ik heb dezelfde vraag als mevrouw Bink over De Entree en de studentenwoningen die daar ineens naartoe moeten verhuizen. Op papier in ieder geval, want in het echt gebeurt er niet zo veel op dit moment.
En ik had een vraag over die zeventig nota's die doorgelicht zijn, waar ik een compliment voor had uitgedeeld. Zijn dat dan alle nota's? Of hebben we er 140, of hebben we er 71 en moeten we er nog één doen? Er wordt gezegd dat het college dus nog in kaart gaat brengen welk beleid nog ontbreekt en ik vroeg me af wanneer het college dat in kaart denkt te hebben gebracht.
Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout, dan ben ik aan het einde van de tweede termijn van de raad en kijk ik even naar het college of het nu al mogelijk is om een beantwoording te geven. Ik praat wat langzamer, dat helpt misschien. Kan dat, of moeten we even schorsen? Nee, ik zie van niet. Er is beweging. Wethouder Iedema

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, er wordt heel druk geteld over de beleidsnota's dus ik zal…
Dank. Een paar openstaande vragen nog. Ik was even in verwarring over de vragen van raadsleden Bink en Bout over de stadswijk Dutch Innovation Park en de studentenwoningen, maar ik denk dat u refereert aan… De Entree is onze stadswijk. Dutch Innovation Park is onze hightech campus waarbij we ooit hadden bedacht dat het mooi zou zijn als we er ook studentenwoningen zouden landen. We hebben een onderzoek laten doen naar de behoefte aan studentenwoningen op het Dutch Innovation Park. Daarvan zeiden de studenten 'wij wonen liever dichter bij de binnenstad'. Dat hebben we opgehaald, dat zij liever in de binnenstad willen wonen. Dus zijn we aan het kijken of we de studentenwoningen ergens in De Entree of in de binnenstad kunnen toevoegen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): In de rapportage ruimtelijk fysiek staat gewoon dat u een aanbieding heeft gehad of een initiatief heeft ontvangen om die dus in De Entree te gaan bouwen. Daar ben ik benieuwd naar. Wat is dat dan voor initiatief?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, nu begrijp ik de vraag nog beter. Maar dat is natuurlijk niet waar we het vandaag over hebben, vandaar dat ik dacht 'waar komt deze vraag vandaan?' Een van de initiatiefnemers op De Entree heeft een ontwikkelaar of een grote investeerder achter zich staan die gespecialiseerd is in totaalconcepten voor studenten. Dus dat is waar we aan refereren in die rapportage. Dus dat is het, daar zijn voorbeelden van in andere studentensteden en daar gaan we binnenkort een keer eventjes naar op excursie om te kijken hoe dat is.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Nu ligt er dus veel stil in De Entree, in ieder geval aan de voorkant. U beweert aan de achterkant gelukkig niet. Hoe opportuun acht u het dat het dan gaat slagen in De Entree?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: voorzitter, als het helemaal aan ons lag, dan zou ik daar een goede garantie voor durven geven. De partijen die hiermee komen, zijn wel echt gerenommeerde partijen en nogmaals, we gaan even op excursie dus we laten ons daarover helemaal goed voorlichten et cetera. Te zijner tijd zult u mij of heel enthousiast of ietwat teleurgesteld hier zien terugkomen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink heeft nog een interruptie.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, dank u wel. Nog even over De Entree. U gaat daar werken met deelgebieden. Zijn die studentewoningen van die ontwikkelaar in deelgebied 1, of heeft u die verdeling nog niet gemaakt?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: We hebben inderdaad gezegd dat het wellicht een goed idee is om het wat meer op te knippen in deelgebieden. Ik ken niet precies alle cijfers uit mijn hoofd, maar volgens mij gaat het hier dan om West 7 of 8. Dat zegt u niet heel veel, maar dat is richting het station aan de westkant van De Entree.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Mijnheer Velner vroeg 'wat doet u met de uitkomsten van de participatie?' Sowieso brengen we die hier altijd even over het voetlicht bij u – u kent mij ook – zoals onder andere bij de Buurtvisie. Daar heeft het zelfs geleid tot aanpassingen van een raadsvoorstel en opdrachten om nog wat extra onderzoeken te doen. Dus we nemen alle uitslagen van de participatie zeer serieus en dat gaan we ook doen met die bij de expo en de ruimtelijke strategie et cetera. En ook de Visie Zoetermeer 2040 is natuurlijk tot stand gekomen mede dankzij de participatie van inwoners en bedrijven.
Mevrouw Frinking. De Staat van Zoetermeer. Wij zitten te denken aan ongeveer twee à driejaarlijks. Maar de precieze frequentie zullen we ook meenemen bij de strategische agenda. Dus we komen er daarin op terug wat het handigst is.
Dan mijnheer Van den Boomgaard. Die zegt 'u heeft mijn vraag niet beantwoord'. Het was ook een beetje lastig om tussen alle stellingen de vragen te destilleren, maar uw hoofdvraag was 'wat draagt nu al die woningbouw bij aan de Visie Zoetermeer 2040?' Ik refereerde er al aan, de visie heeft natuurlijk als een van de hoofdpijlers dat we een thuis willen zijn voor iedereen en we proberen daar zo veel mogelijk huizen voor te bouwen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Wat de wethouder zegt, is onmogelijk. In zijn eerste termijn begon hij 'voor iedereen', en nu herhaalt hij precies op mijn punt 'voor iedereen'. Wanneer is het dan genoeg als je niet voor je eigen Zoetermeerders kunt zorgen? Het COA zelf geeft aan dat 5% tot 10% van de sociale huurwoningen, van het totale bestand dat we hebben, naar asielzoekers gaat. In Zoetermeer hebben we 20.000 sociale huurwoningen. Dan is de som toch snel gemaakt als we er 226 per jaar bouwen? Dan houd ik het nog positief. Dan zijn we toch aan het opbouwen voor onze eigen Zoetermeerders dat ze gewoon woningtekort na woningtekort na woningtekort hebben en dat we dus geen bal doen voor onze Zoetermeerder? Sorry dat ik het nu zo emotioneel zeg, maar dat is wel waar het om gaat. Want u zegt 'het is de aanjager voor de Zoetermeerder', maar het is niet de aanjager voor de Zoetermeerder. Dat is het gemene in deze tekst want het is de aanjager voor de economie van Zoetermeer wellicht, maar niet voor de Zoetermeerder zelf. Voor dat belang zal ik blijven vechten.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, 55.000 woningen in Zoetermeer betekent dat er dus nog 30.000 woningen overblijven voor onze andere Zoetermeerders. We hebben het hier heel vaak over de verpleegster, de agent op straat, de mensen die voor ons aan het werk zijn, et cetera. Als we willen bouwen voor die stelletjes die lang niet meer allemaal in de sociale woningbouw terechtkomen, zullen we een compleet pakket neer moeten leggen. Dat is wat we met zijn allen aan het doen zijn. Dan helpt het niet om te focussen op één klein gedeelte dat u dan 'uw Zoetermeerders' noemt. Ik bouw samen met het college voor heel Zoetermeer, voor iedereen die zich hier thuis voelt.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik zit een beetje met mijn oren te klapperen want de wethouder misbruikt een voorbeeld dat ik heb aangegeven. Maar een scheidend stel zoekt ook een sociale huurwoning, omdat een van beide ouders gewoon niet voldoende geld heeft. Et cetera. Dat zien we ook

steeds meer gebeuren. We hebben gewoon sociale huurwoningen tekort. U geeft aan 'we bouwen voor iedereen', behalve voor de Zoetermeerder, want dat is wat de feiten zeggen. Dan kunt u wel zeggen dat mijn voorbeeld niet klopt. Prima, alleen geven we nu meer mensen van buiten Zoetermeer, dus asielzoekers, een woning, in plaats van dat we Zoetermeerders een woning geven. Dat is een feit.

De **voorzitter**: Ik geef wethouder Iedema nog het laatste woord.

Wethouder **Iedema**: Voor de laatste keer voorzitter. Ik ben blij dat mijnheer Van den Boomgaard in ieder geval aangeeft dat zijn voorbeelden niet helemaal op de juiste plek zijn. In deze hele Randstad hebben we volgens mij een opgave voor woningen van meer dan 100.000 en dat betekent dat ieder steentje bijdraagt en ik ben blij dat wij daar wat mee kunnen doen.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond. Ik ga even kijken want nog niet alle collegeleden hebben het woord gehad dus ik ga even het rijtje af. Wethouder Weerwag, geen antwoorden meer? Is dat een interruptie op mijnheer Iedema? Dan vraagt u dat nu maar even. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik had mijnheer Iedema nog gevraagd naar de PUK van Markt 10. Dat is toch echt zijn portefeuille.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter. Daar had ik nog een antwoord op ook. Even terug scrollen. Voor het zomerreces.

De **voorzitter**: Dat is kort en krachtig. Ik ga even het college langs. Wethouder Weerwag nog behoefte aan een tweede termijn? Nee. Wethouder Van der Meer?

Wethouder **Van der Meer**: Ik heb nog één toezegging voor mevrouw Frinking: we gaan geen datarapporten aan u opleveren maar ik kan u toezeggen dat we voor de zomer een memo zullen sturen over hoe we van plan zijn om de effecten te meten op de interventies voor 2040.

De **voorzitter**: Ik zie knikken dus dat is mooi. Dan kijk ik nog naar wethouder Ter Laak en wethouder Velzen. Nee? Dan constateer ik dat we aan het einde van de tweede termijn van het college komen en daarmee aan het einde van dit topic. Mevrouw Bout, u heeft nog iets?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik had nog een vraag openstaan, dus ik weet niet wie hem gaat behandelen, maar hoeveel nota's hebben we nu? We hebben er zeventig doorgelicht. Is dat 80% van alles? Of is dat alles? En wanneer denkt het college in kaart te brengen welk beleid nog ontbreekt? Het college belooft in het memo dat het dat gaat doen.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, excuus. Het is al het beleid dat we hebben toegelicht. In het memo waarin dat staat geven we ook aan welk beleid wij denken dat er ontbreekt. Maar ik ken de Zoetermeerse raad, en niet alleen deze maar ook die van hiervoor, we zullen altijd nieuw beleid blijven verzinnen. Dus dat komt goed. Maar u krijgt de update van de dingen die wij nu denken toe te moeten voegen in de doorlichtingsmemo en dat, heb ik al gezegd, zit morgen in het college dus waarschijnlijk komt dat later deze week naar de raad.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar mevrouw Bout. Is dat voldoende? Ja. Ik kijk even rond of er nog vragen zijn van anderen, als dat niet het geval is, wil ik dit agendapunt afronden. Overigens met een aantal toezeggingen. Een aantal dingen zit volgens mij al in de pijplijn. In ieder geval komt de strategische agenda einde zomer. Het ontwikkelperspectief Meerzicht zat volgens mij al in de planning, maar dat komt ook voor de zomer en de PUK Markt 10, hoorde ik net, en de memo die door wethouder Van der Meer is toegezegd over effecten met betrekking tot de data. Dus die kunt u allemaal verwachten. Dan rond ik dit agendapunt af en gaan we over naar agenda 7.b.

b. Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Plan 'Integraal werken aan een gezonde stad' en opbrengst participatie Nota 'Lokaal preventief gezondheidsbeleid 2024-2027'

De **voorzitter**: Het Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Plan Integraal werken en de rest. Dat ga ik niet helemaal opnoemen, dat kunt u lezen. Wie wenst daar het woord over te voeren? Ik zie mevrouw Van Damme, mijnheer Duiven, de heer Markes, Mijnheer Van den Boomgaard, de heer Mohammadian, de heer Louw. Nog anderen? Mevrouw Van Damme, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Voorzitter, dank u wel. Voor ons ligt inderdaad het raadsvoorstel 'en de rest', zoals de voorzitter het net samenvatte. De nota Lokaal preventief gezondheidsbeleid is een visie en is uitgevoerd, terwijl het Plan Integraal werken aan een gezonde stad, uitvoerend is en nog moet gebeuren. Het was een beetje verwarrend en volgens de wethouder had dit te maken met het krijgen van subsidies. Het proces is anders verlopen dan verwacht, in verband met financiële middelen. De Rijksoverheid paste het beleid aan en daardoor moest er snel gehandeld worden om het uit te voeren om subsidie te kunnen ontvangen. Dat is ons de vorige keer goed en duidelijk uitgelegd.
De nota van de participatie komt nog naar ons toe voor de zomer en het wordt een heel boekwerk. Maar wanneer is participatie geslaagd? De wethouder zegt dat het voor iedereen anders is. Het is een uitdaging om zo veel mogelijk mensen te benaderen. De gemeente experimenteert met meerdere mogelijkheden. Het is een vraagstuk. Niet alles is mogelijk in coproduceren. Verwachtingen moeten helder zijn. Maar het aantal mensen dat meedoet, 52 participanten, voor een hele stad als Zoetermeer, is niet veel. De wethouder vraagt ook om ideeën om mensen erbij te kunnen betrekken. Het raadsvoorstel is aangepast op de punten die wij als SP ook hebben gevraagd en dat vinden we een prima procesvoorstel, maar de bewoners erbij betrekken blijft toch een uitdaging. De participatie valt of staat met het meedoen van de inwoners. Hoe bereik je de mensen die niet aangesloten zijn bij maatschappelijke partners en wijkregisseurs? Misschien is het een goed idee om hierover een keer met elkaar van gedachten te wisselen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van Damme voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Dank aan het college voor het gewijzigde raadsbesluit. Het is hiermee op een aantal punten beter geworden, niettemin vinden wij nog steeds dat enkele verbeteringen verder noodzakelijk zijn. Dit betreffen het betrekken van DoeMee en duidelijkheid verschaffen over welke participatieniveaus wanneer en bij welke groep of groepen worden toegepast. Het is immers noodzakelijk, zo schrijft ook de participatieverordening voor, dat er bij participatieprocedures vooraf een volstrekt heldere beschrijving ligt van de beïnvloedingsruimte die de deelnemers aan participatie hebben. En de daartoe strekkende amendementen die Zó! Zoetermeer straks zal indienen, worden ook dan mede door ons ingediend.
Voorzitter, succes van elk participatietraject valt en staat met het wekken van waar te kunnen maken verwachtingen bij deelnemers door onder meer het creëren van een solide draagvlak voor het te volgen proces en daarmee ook acceptatie van de resultaten. Daar valt bij de inrichting van het onderhavige participatietraject met betrekking tot de nota Lokaal preventief gezondheidsbeleid en het plan Integraal werken voor een gezonde stad toch het nodige op af te dingen. De toegankelijkheid en kwaliteit van het raadsvoorstel en de onderliggende stukken hebben daar duidelijk onder geleden, zo is de conclusie van mijn fractie. Wat in ieder geval niet kan en ook niet hoort, is dat niet in alle opzichten conform die door mij al eerder genoemde Participatieverordening Zoetermeer 2020 is gehandeld. Participatie is een nuttig, maar ook kwetsbaar instrument. Als je het doet, dan doe je het goed. Als je het doet, dan doe je dat ook volgens de regels. Wordt dit door het college onderschreven en kan het college toezeggen dat bij de inrichting van procesvoorstellen voor een participatietraject respectievelijk de uitvoering daarvan, de regels uit de verordening zullen worden toegepast en worden gevolgd?
Voorzitter tot slot, ondanks die kritische kanttekeningen van zo-even onderschrijft de VVD het belang van preventief gezondheidsbeleid, zoals ik dat ook in de commissie heb aangegeven. De VVD steunt de initiatieven en acties die zijn gericht op het stimuleren van een gezonde leefstijl. Geen misverstand dus over onze steun en strekking aan het voorgelegde raadsvoorstel en de daarop te baseren plannen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Duiven voor uw eerste termijn, dan ga ik over naar de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Afgelopen commissievergadering hebben we het uitgebreid gehad over het voorliggende raadsvoorstel. Door meerdere partijen, waaronder Zó! Zoetermeer, is aangegeven dat het raadsbesluit onvoldoende duidelijkheid verschaft over de niveaus van participatie. De wethouder reageerde hierop met de toezegging, en ik citeer, 'Ik ben het met u eens dat

het heel belangrijk is dat de participatieniveaus echt helder zijn vooraf zodat we de verwachtingen goed hebben bij iedereen die meedoet in het participatietraject. Ik zou heel graag het raadsbesluit daarop willen aanscherpen'. Einde citaat. Daarnaast heeft Zó! Zoetermeer gepleit voor het gebruiken van de DoeMee-website bij de participatie voor het plan Integraal werken aan een gezonde stad. Ook hierop heeft de wethouder gereageerd met een toezegging. Ik citeer weer 'Ik doe graag wat administratief het makkelijkste is om te doen en dat lijkt me als we de raadsbesluiten toch aanpassen, om dit erbij te voegen'. Einde citaat. Voorzitter, het is zeer teleurstellend om te zien dat het college heeft nagelaten om het gewijzigd raadsbesluit zodanig aan te passen als was afgesproken. Mijn vraag aan het college is dan ook: waarom is dit niet gebeurd? Ondanks de duidelijke toezeggingen die hierover zijn gedaan? Voor Zó! Zoetermeer is het van essentieel belang dat inwoners kunnen meepraten over de plannen die we maken in onze stad tijdens goed georganiseerde participatieprocessen. Daarom kunnen we het hier niet bij laten zitten. We dienen twee amendementen in. Het eerste amendement getiteld Participatieniveaus nog niet op orde, beoogt helderheid te verschaffen over welke participatieniveaus op welk moment en bij welke groepen worden toegepast, nog voordat de participatie van start gaat. Dit amendement dien ik in samen met de VVD, PvdA, PDvZ, SP, GroenLinks en PVV.
Het tweede amendement getiteld Maak gebruik van DoeMee regelt dat de DoeMee-website wordt ingezet voor de participatie van het plan Integraal werken aan een gezonde stad. Dit amendement dien ik in samen met de VVD, PvdA, PDvZ, PVV, LHN, SP, GroenLinks en Zoetermeer Vooruit.
Voorzitter tot slot. Heb ik nog tijd? Ja, nog wel. Voorzitter, ik heb altijd geleerd 'het vormgeven van beleid doe je met elkaar en voor elkaar'. Laten we er met deze amendementen voor zorgen dat dit ook geldt voor het preventieve gezondheidsbeleid. Dank u wel.

Amendement nr. 2403-A ingediend door Zó! Zoetermeer, VVD, PvdA, PDvZ, SP, GroenLinks, PVV
Participatieniveaus nog niet op orde

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 18 maart 2024;

besluit:

- in het gewijzigd Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Nota 'Lokaal preventief gezondheidsbeleid 2024-2027' en Plan 'Integraal werken aan een gezonde stad',
  besluitpunt 3:
  'vast te stellen als niveau van participatie:
  - informeren
  - consulteren
  - coproduceren'

  aan te vullen naar:
  '3. vast te stellen als niveaus van participatie:
  - informeren
  - consulteren
  - coproduceren

  3a. Het college verschaft duidelijkheid aan de raad over welke participatieniveau(s), wanneer en bij welke groep(en) worden toegepast middels een raadsmemo, alvorens de participatie van start gaat.'"

Amendement nr. 2403-B ingediend door Zó! Zoetermeer, VVD, PvdA, PDvZ, PVV, LHN, SP, GroenLinks en Zoetermeer Vooruit
Maak gebruik van DoeMee

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 18 maart 2024;

besluit:

- in het gewijzigd Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Nota 'Lokaal preventief gezondheidsbeleid 2024-2A27' en Plan 'Integraal werken aan een gezonde stad', een vijfde besluitpunt toe te voegen:
  '5. De participatie van het Plan 'Integraal werken aan een gezonde stad' participatie via de DoeMee-website uit te voeren.'"

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Markes voor uw eerste termijn. Dan geef ik het woord nu aan mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Voorzitter, dank u wel. Het is geheim dat de PDvZ participatie hoog op de agenda heeft staan. Waar de participatie in het verleden niet altijd even vlekkeloos verliep, zien we dat het in deze bestuursperiode al heel veel beter gaat. We zijn dan ook over het algemeen tevreden met het raadsvoorstel over de gezonde stad en het gezondheidsbeleid.
Helaas zien we dat de participatie nog niet zo veel actieve deelnemers heeft bereikt als gewenst. Ik geloof dat het er 52 zijn. Het is echter wel belangrijk om diverse perspectieven samen te brengen om zo een breedgedragen beleid of plan te kunnen samenstellen. Om toch meer deelnemers te bereiken, dienen we samen met Zó! Zoetermeer, VVD, PvdA en inmiddels geloof ik ook een aantal andere partijen, het amendement Maak gebruik van DoeMee in.
Daarnaast miste in het voorstel een duidelijke toelichting op de wijze en het moment waarop de verschillende participatieniveaus worden ingezet, om die reden dienen we met dezelfde partijen als voorheen, ik hoorde daar net ook GroenLinks bij komen, het Participatieniveaus nog niet op orde in. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dank u wel. Democratie ligt FVD nauw aan het hart. De burger heeft het laatste woord. Geen Zoetermeerder is hetzelfde, gelukkig voor de diversiteit. Maar als gelijkheid ergens van het allerhoogste belang is, dan is het in onze democratie. In hun stemgewicht zijn alle burgers gelijk. Er bestaan wel verschillen in belangen en betrokkenheid bij onderwerpen zoals bij preventief gezondheidsbeleid. Participatie geeft de ruimte voor het idee.
Zoetermeers participatiebeleid neemt vele vormen aan: informatie, consultatie, coproductie, onlineburgerberaad, partnerbedrijven wel of geen vooraf vastgesteld procesvoorstel, et cetera. Participatie verloopt niet via, maar om de vertegenwoordigende democratie heen. Wij nemen dus plaats op de publieke tribune. Waar voert het veelvormige participatiebeleid ons naartoe? Wat zijn de waarborgen? Is het controleerbaar? Is het manipuleerbaar door het college in opzet of informatievoorziening of bijvoorbeeld door participatieronselaars?
Voorzitter, ik wil de raad vragen het participatie-enthousiasme enigszins de temperen en met ons toe te zien op de eenvoud, robuustheid, toegankelijkheid en daarmee de eerlijkheid van het democratisch proces. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn. Dan de heer Mohammadian voor zijn eerste termijn. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Een gezonde stad begint bij ons allemaal. Het is de basis waarop we bouwen. De lucht waarmee we adem halen en de omgeving waarin we leven. Een gezonde stad is niet alleen een droom, maar een doel waar we gezamenlijk met alle inwoners naar streven. Een visie die we met zijn allen delen en waar we ons met volle overtuiging voor moeten inzetten.
Voorzitter, in de commissievergadering hebben we uitgebreid over dit onderwerp gesproken en daar wil ik niet verder op ingaan. Naar aanleiding van dat debat is het raadsvoorstel tekstueel wat aangepast en er zijn nu twee amendementen. Mijn fractie Zoetermeer Vooruit is van mening dat een breder scala van participatie de betrokkenheid van de inwoners vergroot en meer ideeën zal opleveren, wat de kans op een succesvolle uitvoering van ons gezondheidsbeleid alleen maar vergroot. We zijn dan ook blij met het amendement van Zó! Zoetermeer Maak gebruik van DoeMee en daarom zullen we dat mede-indienen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Mohammadian. Dan ga ik over naar de heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik blijf even hier zitten als u het goed vindt. Ik wil heel kort aangeven dat ik blij ben dat de wethouder bij de commissievergadering wat duidelijkheid kon verschaffen over het toch wat verwarrende raadsvoorstel dat er lag en de termijnen die zijn doorlopen. En ik ben blij met de amendementen die Zó! Zoetermeer heeft opgesteld en die steunen wij als PvdA want daarmee wordt de participatie weer net iets beter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Louw. Dan ga ik naar de heer Aiobi. Gaat uw gang.

De heer **Aiobi** (GroenLinks): Ik blijf ook zitten, dank u wel voorzitter.
In Zoetermeer is het van essentieel belang dat de participatie van inwoners in het gemeentebeleid

serieus wordt genomen. Ook die van inwoners die om wat voor reden dan ook moeilijk bereikbaar zijn, vooral als het gaat om gezondheid. Een goede participatie heeft als cruciale rol het creëren van een inclusieve, responsieve en effectieve lokale overheid. Deze betrokkenheid zorgt ervoor dat beleidsmakers direct inzicht krijgen in de behoeften, wensen en zorgen van onze inwoners. GroenLinks streeft naar een inclusief beleidsvormingsproces, waarbij duidelijkheid en toegankelijkheid vooropstaan.
Ook gaan we graag in gesprek met de raad en de commissie over hoe we het participatiebeleid nog beter kunnen uitvoeren in de toekomst. We steunen daarom ook het amendement om participatie via de DoeMee-website uit te voeren, zodat inwoners die niet partnergebonden zijn ook worden betrokken bij de participatie. Ook steunen wij het amendement voor een duidelijke beschrijving van de participatieniveaus. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Aiobi voor uw eerste termijn. Dan constateer ik dat ik op mijn lijstje in ieder geval geen sprekers meer heb en dat klopt. Dan kijk ik of de wethouder kan... Ja, die zie ik al lopen dus dan gaan we meteen naar de eerste termijn van het college. Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Dank voorzitter en ook dank aan de raad voor uw inbreng, hier in de raad na de behandeling in de commissie. En zoals u al zei, het proces is wat wiebelig verlopen en niet helemaal conform de afspraken. Dat heeft ertoe geleid dat we hebben moeten schakelen en soms de participatie op een andere manier hebben moeten vormgeven dan in onze participatieverordening staat beschreven. En naar aanleiding van die bespreking heeft het college een aantal wijzigingen verwerkt naar aanleiding van de commissiebehandeling. En van een aantal zegt u 'die willen we nog verder aanscherpen met deze amendementen die nu voorliggen'.
Ik wil even op die beide amendementen ingaan. Het eerste gaat over Maak gebruik van het DoeMee-platform. Allebei de amendementen zijn gewoon oordeel raad. De intentie van u, via uw amendement, en het college is eender. Hoe betrekken we zo veel mogelijk mensen? Hoe krijgen we zo groot mogelijk draagvlak voor de dingen die we doen en zorgen we dat onze ambities ook echt realistisch zijn zodat mensen het verschil gaan maken met het beleid dat we maken? Daarvoor zoeken we naar de juiste instrumenten, hoe kunnen we dat op een goede manier doen en zorgen dat die participatie van inwoners zo breed mogelijk is?
We hebben dat gedaan de afgelopen keer met het platform DoeMee. We hebben voor het platform DoeMee een heel hoge score gekregen. Daar hebben namelijk 52 mensen op gereageerd. Met alle liefde gaan we dat nog een keer inzetten. Onze ervaring leert dat als je dat nog een keer doet, de score niet hoger wordt op DoeMee. Dus ik wil de verwachtingen van nog een keer DoeMee inzetten goed gelijk stemmen aan de voorkant.
Dan het andere amendement over die participatieniveaus. Ik zou heel graag met u daar het gesprek over aan willen gaan, wat wilt u dan precies verduidelijkt hebben? In het procesvoorstel Participatie op pagina 2 en 3 staan heel nadrukkelijk de drie niveaus. Dus informeren. Wij informeren de inwoners over de beleidsvoornemens op het gebied van gezondheidsbeleid en we informeren hen over de doelen die we als gemeente nastreven. Een aantal doelen heeft u besproken in september 2023 met de uitvoeringsagenda. De andere doelen, de nota Gezondheidsbeleid komt 15 april a.s. Ik hoop dat ik de datum goed zeg, maar die staat half april op uw agenda van de commissie. Als het gaat over consulteren, advies vragen en het beleid nader invulling geven, daarvan hebben we gezegd 'we gaan ophalen, we gaan consulteren hoe we de acties en de maatregelen concreet kunnen maken en aansluiten op de behoefte van onze inwoners'. Zodat we onze ambitie en realisatie gewoon op elkaar af kunnen stemmen. En we inventariseren ook op wijkniveau met inwoners, maar ook met onze partners 'waar liggen de thema's, wat kunnen we realiseren? Wat kunnen inwoners zelf doen en waar hebben ze onze hulp voor nodig? En is daar voldoende draagvlak voor?' Als het gaat over coproduceren, dan vragen we onze partners en inwoners 'kom met concrete initiatieven en ideeën.' Sluiten die aan bij de doelen die wij hebben, dan gaan we dat in coproductie vormgeven. Dus mijn vraag is eigenlijk terug: ik zie uw amendement, maar welke verduidelijking wilt u daarop hebben in een raadsmemo?

De **voorzitter**: De heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel, voorzitter. Wat ik precies verduidelijkt wil hebben? Ik heb zelf zitten lezen in het procesvoorstel en ik moet toegeven dat het even zoeken was, want ik heb in verschillende hoofdstukken gesproken zien worden over verschillende niveaus van participatie en ook met verschillende termen. Ik zal mezelf nader uitleggen en ook meteen zeggen wat ik dan graag duidelijker wil zien. In hoofdstuk B heb ik geïnterpreteerd dat er gesproken wordt over alle niveaus van participatie voor alle groepen. In hoofdstuk D is informeren bij partners niet benoemd, zoals ik het interpreteer dan. In hoofdstuk E worden er bij informeren geen groepen benoemd en wordt er bij consulteren

niet gesproken over partners. Dus het is wat mij betreft niet consistent.
Daarbij is ook niet duidelijk omschreven welk niveau van participatie nu wordt bedoeld met welke term. Ik zal een voorbeeld geven. 'Invulling geven aan het beleid', moet ik dat zien als constateren of moet ik dat zien als coproduceren? Of denk bijvoorbeeld aan 'helpen doelen te realiseren'. Is dat consulteren, of is dat coproduceren? Dat begrijp ik nog niet helemaal.
Verder wordt er in het procesvoorstel niets gezegd over de timing wanneer we welke niveaus van participatie toepassen. Alhoewel het misschien te beredeneren is, is het geen overbodige luxe om hier een of twee zinnen aan te wijden, denk ik, om onduidelijkheid achteraf te voorkomen.
Dus dat zou ik graag duidelijker willen zien.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Markes. Ik ga naar wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Dank. Het amendement ligt voor en dat wordt gewoon in stemming gebracht. Ik denk dat het goed is om de raad daarover te laten oordelen. Ik hoor uw aanvullingen. We hebben gepoogd de omschrijving op pagina 2 en 3 van het procesvoorstel participatie de basis te laten zijn waarmee we aan de slag gaan. Dus volgens mij is dat het op dit moment. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Ter Laak. Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik heb de wethouder in het begin van haar betoog even horen noemen dat ze toegeeft dat het proces rommelig is verlopen – nu misschien even in mijn eigen woorden – en dat niet in alle opzichten conform de verordening is gehandeld. Misschien heeft het een goede reden, maar dat is wel gebeurd. Ik heb eigenlijk bepleit om dat voor de toekomst te vermijden. De participatie is een kwetsbaar instrument. Het wekken van verwachtingen en die verwachtingen waarmaken en comfort bieden aan deelnemers op het proces en wat ze daar kunnen verwachten, is een groot goed. Als je ermee gaat rommelen, als je participatie gaat noemen wat geen participatie is of hoort te zijn, gooi je je eigen instrument te grabbel. Is het college of is de wethouder het met me eens dat je toch eigenlijk als uitgangspunt gewoon de door ons vastgestelde regels moet blijven volgen?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Zeker ben ik dat met de heer Duiven eens. Ik heb u ook in de commissie helder uitgelegd dat we bezig waren met de nota Gezondheidsbeleid. Daar zijn we nog steeds mee bezig. Vervolgens kregen we vanuit het rijk andere financieringsstromen en om daar aanspraak op te maken, moesten we versnellen op die uitvoeringsagenda en hebben we die naar voren getrokken. En de nota, de kaderstellende nota, is naar achteren geschoven, dus die komt pas volgende maand, voordat ik met u in gesprek ga. Dat heeft ervoor gezorgd dat participatie niet helemaal conform onze verordening is gelopen.
Ik denk wel dat het goed is, ik heb de vraag gesteld, maar ik krijg terug dat het goed is dat u als raad een keer spreekt over de participatie – dat zei de SP ook al heel nadrukkelijk – en de participatieverordening en het participatieproces in deze raad. Ik krijg terug dat er op 11... maar de maand ontbreekt, een themabijeenkomst is. Er is binnenkort dus een bijeenkomst voor uw raad.

De **voorzitter**: 11 is heel breed. Ik kijk even rond, mijnheer Duiven, is dit voldoende? Ja. Anderen nog? Geen inbreng meer, dan was dat de eerste termijn van het college. Dan ga ik over naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Dan loop ik mijn lijstje even langs. Mevrouw Van Damme is op het moment niet aanwezig. mijnheer Duiven, tweede termijn? Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Even kort. Ik heb het antwoord van de wethouder gehoord als het gaat om het volgen van de regels. Als je daar van afwijkt, als je daarvan moet afwijken om goede redenen, dan is het wel zaak dat – dat lijkt mij althans erg voor de hand liggen – je daar volstrekt transparant over bent, dat je de raad meeneemt in de afweging om welke reden je afwijkt van regels die ook met een bepaald belang en goede reden in het leven zijn geroepen. Dan maak je het transparant, dan zet je de raad niet aan tot een zoektocht van 'hoe moeten we dit begrijpen en achter elkaar zetten en klopt het dan nog steeds?' Daar moet je transparant op zijn als je daarop een uitzondering moet maken. Nogmaals, in dit geval, dat heeft de wethouder inderdaad in de commissie toegelicht, was er een goede reden, maar leg het gewoon uit en maak het inzichtelijk, want ik heb diverse collega's in de commissie ook horen zeggen dat het wel een hele zoektocht was hoe ze het eigenlijk hadden moeten begrijpen. Dat is niet hoe je de raad helder, eenduidig en toegankelijk informeert. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik over naar de heer Markes, tweede termijn.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter en dank aan de wethouder voor de antwoorden en het gesprek dat we over de amendementen hebben kunnen hebben. Ik kijk uit naar het debat over participatie en hoe we dat vorm willen geven. Tot die tijd lijkt het me in ieder geval handig om alle vormen van participatie die we nu hebben open te houden om onze inwoners de mogelijkheid te geven om te blijven inspreken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Haak, tweede termijn? Geen behoefte. Mijnheer Van den Boomgaard, geen behoefte? De heer Mohammadian? Geen behoefte. Mijnheer Louw? Geen behoefte en mijnheer Aiobi? Ook geen behoefte. Dan kijk ik nog naar wethouder Ter Laak voor haar tweede termijn.

Wethouder **Ter Laak**: Dank u wel voorzitter. Ik kreeg te horen dat het 11 juni a.s. is, de themabijeenkomst. Dan is dat ook opgehelderd.
Ik ben het met mijnheer Duiven eens dat het proces niet anders dan op deze manier kon lopen en daarover bent u geïnformeerd. Dat was in september, over de komst van de IZA SPUK en over dat we het anders gingen doorlopen. Dat het vervolgens hier zo uitkwam, is me helder dat het voor u niet helder was dat het op die manier is verlopen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan eindig ik hiermee de tweede termijn van het college. Dan gaan wij over, zoals u weet, na het sluiten van de beraadslagingen, tot kijken of u bereid bent te gaan stemmen. Ik zie 'ja, graag burgemeester'. Zullen we dan even beginnen, even voor de scherpte op de late avond, met de stemmingen. Dan gaan we uiteraard eerst de amendementen in stemming brengen. Ik begin met amendement 2403-A Participatieniveaus nog niet op orde. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Is er iemand die stemming wil over dit amendement? Is dat niet het geval? Dan is dit amendement aangenomen.
Dan gaan we naar amendement 2403-B Maak gebruik van DoeMee. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Iemand die stemming over dit amendement wil? Ik hoor daar niemand over, dan is ook dit amendement unaniem aangenomen.
Dan gaan we naar het aangepaste raadsvoorstel. Is er iemand die over het raadsvoorstel..., nu ga ik het helemaal opnoemen voor u, Procesvoorstel participatie Plan 'Integraal werken aan een gezonde stad' en opbrengst participatie Nota 'Lokaal preventief gezondheidsbeleid 2024-2027' een stemverklaring wenst af te leggen? Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming over dit stuk wil? Dan constateer ik dat het is aangenomen.

8. Sluiting

De **voorzitter**: Dan dank ik u allen voor uw aandacht en ik sluit deze vergadering.

Sluiting om 23.46 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 8 april 2024,

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen